

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 60 kr.
 Bérmentesen levelek
 csak ismert korszakból fo-
 gadtatnak el.
 Kéziratot nem adnak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondeor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Azonfelül bolygog 30 kr.
 Kiemelt díjazású s kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért törmérték szerint
 minden 10 centiméter
 után 3 k. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújthatk.
 Hirdetések a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

Kossuth Lajos levele.

Turin, február 12. 1890.

Vettem . . . . . becses levelét*) s a hozzá mel-
 ékelt felhívást S. a. Ujhely lelkes polgáraihoz, az
 ottani hatosztályu gymnasiumnak nyolcosztályu vá
 kiegészítése tárgyában.

Üdvözlöm Önöket Uraim! és szívem leghöb-
 b érzelmeivel üdvözlöm a nekem oly felejthetlen em-
 lékü város polgárságát a kulturális célu társadalmi
 tevékenység mezején.

Ismeretesek a római költő szavai a kifejezhet-
 lenül édes vonzerőről, melylyel a szülőföld bír, en-
 nek az édes vonzerőnek kútfeje nem maga a szü-
 letés ténye, hanem a gyermekkor kedves emlé-
 kezetei, melyek az embert sírig kísérik, kitörölhet-
 lenül, felejthetlenül. Én Monokon születtem, amott
 a szerencsi hegy tövében, ahol a regé szerint
 Árpád a honalapítás első áldomását megülte;
 de engem szüleim még mint csecsemőt vittek el
 születésem helyéről s nincs emlékezetemben semmi,
 ami arra vonatkoznék. Engem életem legelső em-
 lékezetei Ujhelyhez csatolnak, a szülőföldhöz ra-
 gaszkodás édességével. Ujhely volt gyermekkorom
 bölcsője, annak nevéhez van fűzve gyam értelmi
 mécsé felpislangásainak emléke nemcsak, hanem
 Ujhely volt úgy az élet gondjaival, mint a pol-
 gári kötelességekkel megbirkózásom első kísérle-
 teinek küzdele is.

Ami a madárfiúnak első bizonytalan szárny-
 próbálgatásainál, az anyai fészek, nekem ez Sátor-
 alja-Ujhely volt. Sok mindenféle hánytvetett
 túlhosszúra nyult életem viszontagságainak ferge-
 tege, sok helyütt laktam, de valahányszor sóhajt
 hajtott és hajt (haj beh gyakran hait!) a honvágy
 ajkaimra, a sóhajba, mint otthonomnak mindig Uj-
 helynek emléke vegyül bele. Minő játékszer a sors
 kezében az ember fia! Ujhelyből indultam ki a
 cselekvő élet göröngyös útjára és ime! Turinban
 végzem hontalanul, ha nem is egészen üres, de
 főcélját vesztett életem útját, melancholicus gon-
 dolat, hogy ennek így kellett megélni! de ha ma-
 radt fel valami nyoma fáradalmas zarándokolásom
 lépteinek, mely velem nem pusztul el, az a nyom
 Ujhelyre vezet vissza.

Ott lettem férfivá, ki amint a gyakorlatias
 irányban tisztába jó magával az élethivatása s az

*) *Hornyay Béla* dr., mint a főgymnasium érdekében s a
 f. hó 15-én rendezett jelmezes-bazár alkalmából kiadott „Hegy-
 alja» c. emléklap szerkesztő-bizottságának egyik tagja, levelet
 intézett hazánk nagy fiához s fölkerlte, hogy az emléklapot
 szellemileg támogatni kegyeskednék. E kérelemre jött válaszul
 a levél, melyet az emléklapból vettünk át. Szerk.

TÁRCA.

Emlékezés Andrássyról*)

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —
 (Folytatás.)

A legjobb reményekkel, sőt több, mint re-
 ménnyel, teljesült vágyakkal jöttünk vissza Bécs-
 ből és mégis — de ne előzzük meg az eseménye-
 ket. . . . . Az országgyűlés berekesztése után hus-
 vétig még Pozsonyban maradtam; a zsidók elleni
 támadásnál én is védtem őket, egy kőütést is kap-
 tam, azután lementem Pestre; mert megkezdett
 pályámon nem akartam féluton maradni. A köz-
 törvényi oklevelem már megvolt; nem akartam
 nyugodni, míg a váltóüggyvédi oklevelet is meg
 nem szerezem és ez néhány hét alatt sikerült is.
 Ez időtájtban Andrassy Gyula gróf már vár-
 megyénk főispánjává neveztetvén ki, tudtomra
 adatá, hogy titkáru hajlandó engem venni maga
 mellé. Örömmel értesülvén erről, hazasiettem és
 kimentem hozzá Velejtére, akkori lakására.

Kedélyesen, csendesesen, egyszerűen éltünk
 néhány hetet. Karlóca vidékén ekkor dördült meg
 már az első ágyu: képzeltető, mily sóvárogva
 vártuk, mily mohón olvastuk a lapokat. . . . . De
 szép pálya vár erre az Aladára — mondá öcs-
 csére célozva egy este — ő katona volt; most
 ismét azzá lesz és ki tudja, mi lehet belőle!

*) Első közlemény a 10-ik számban.

Szerk.

emberi és polgári kötelességek intelmei felől, le-
 rázza magáról a tapasztalatlan életkor botlásainak
 porát, melyben magamféle közönséges embernél
 az ösztönök még erkölcsi egyensúlyba nem jut-
 hattak, és amint most életem végén a jóakarata-
 nak a távol hazából hozzám érkező tanúsításai
 felkeltik agyamban a kérdést, hogy miként jutot-
 tam azon elhatározásokhoz, melyeknek tettké
 érlelését hazámiai jóindulatukra méltatják, ott lát-
 tom magamat üldögélni az ujhelyi Várhegy, ak-
 kor még fennállott romja mellett, meg a Magas-
 hegy ormain el-elmerengve az érdekes vidék szem-
 léletében, melyhez a honfoglalástól kezdve a haza
 jogainak, a nemzet szabadságának védelmére vi-
 vott harcok során végig, a magyar történelem
 annyi lelkesítő mozzanatainak, s annyi dicsőséges
 névnek emlékezte van fűzve, mint az országnak
 talán semmi más vidékéhez. Ez elmerengések kö-
 zött kezdtem komolyan számot vetni hazánk törté-
 nélmének tanulságaival, tisztába jönni Nemzet-
 tem jogai megcsorbitásainak, pangásának, elmar-
 adásának kútfeje s bajai orvoslatának kellekei felől,
 ott éretek meg a vidék történelméből kisugárzó
 inspirációk bennem az elhatározást, a nép s a
 nép által a haza szabadságának szentelni életem
 s megbirkózva helyzetem szerénységének aka-
 dályaival, megkísérlni, hogy erős akarattal mit
 képes tenni a hazának szentelt csekély tehetség.

Ilyen emlékek kötnek engemet Sátoralja-
 Ujhelyhez, hát természetes, hogy meleg érdeklő-
 dést kelt fel bennem minden, ami Ujhelyre von-
 natkozik, *de ha mindennek örövendek, ami ott életem,
 fejlődésre, haladásra mutat, fokozott mérvben vált örö-
 mömre a kulturális érdekű mozgalom, mely felől az
 Ön leveléhez csatolt felhívásból értesültem.* Ez az
 irány áll legelől nemzetünk szükségai között.
 Erőfejlésre van szükség, hogy magának jövődőt
 ígérhessen, s a nemzet ereje fejlesztésének ér-
 telemfejlését s a kútfeje. A 48-iki korszak adott
 jogokat a népnek, de képességet a jogok üdvös
 gyakorlására csak értelemlélesztés adhat.

Igaz, hogy egy nemzet értelemléste nem
 egyszerű feladat. Alapját az iskolák rakják le, de
 épületét csak az állami inspirációk emelhetik fel.
 Ezeknek közrehatása nélkül jeles szaktudósok ke-
 rülhetnek ki az iskolából, ugymint Oroszországban
 kikerülnek, de *értelmes nemzet* nem kerülhet ki,
 erre is példa Oroszország. A polgári társadalom
 egy complicit gépezet, kerekének egymásba kell
 vágni, miszerint a hajtó erő a hazafiság által moz-
 gásban tartva, jól dolgozhat. E tekintet (több
 mások különösen amellet, hogy önkormányzat nél-

kül, ami nemcsak ellenőrzési, hanem rendelkezési
 jogot is feltételez) e tekintet sajnálattalja velem a
 pusztulást, mely Magyarországon az önkormány-
 zati intézményeknek nemcsak formája, hanem még
 elvén, még lényegén is véghezvitetik. Nagy isko-
 lák voltak azok, pótolhatlanok, hiszen azokból
 kerültek ki még maguk az 1848-iki átalakulások
 is, melyek mindenesetre korszakot alkottak Ma-
 gyarország történelmében. Nem mondom, hogy
 piszok is nem keveredett a fürdőbe, de bizony hiba,
 vétek a fürdővel a gyermeket is kiönteni.

De ha bár nem gondolom is, hogy az isko-
 lai közoktatás egymagában elég lehet arra, misze-
 rint egy nemzet — mondom, *Nemzet* értelmessé
 fejlesztessék, az bizonyos, hogy a kulturális fej-
 lődés alapját a közoktatási intézmények képezik;
 és mert a gymnasiumnak kiegészítése forog fenn
 az ujhelyi kulturális mozgalomnál, én helyeselve
 a kitűzött célt, alkalmat veszek kijelenteni, hogy én
 általános nemzeti kulturális szempontból a kö-
 zép-iskolákra helyezem a legnagyobb fontosságot,
 hanem azon meggyőződésben is vagyok, hogy [a
 közép-iskoláknak nem kellene speciális szakjel-
 leget adni, hanem az ép testi erőre fordított
 gond mellett (a mire én igen nagy súlyt helye-
 zek) általában az értelem fejlesztését s az embert
 környező természetnek és az ország viszonyainak
 megismerésébe bevezetéssel, a tudás vágyának
 felébresztését kellene feladatul venni, miszerint
 egyes növendékeknek megnyilatkozhatnék az egyéni
 hajlam s az egy vagy más szakra reátermetség,
 aminek kifejlésztése aztán az egyetemre és speci-
 ális szakiskolákra tartozik, az ifjak zöme pe-
 dig felébresztett értelmiséggel s az önképzés ele-
 ven ösztönével meheszen át annak a nagy okta-
 tásnak, melynek neve *élet* holtig tartó iskolá-
 jába. Egyes tudósok a Nemzet dicsőségét képezik
 s mint élesztő hatnak a közszellemre, de az általá-
 nos értelmességnek minél szélesebb körre kiter-
 jesztése adja meg a cultura erejét a nemzetnek.

Szeretem, hogy az ujhelyi kulturális moz-
 galom megindító, kitűzött céljuk megvalósítása
 végett a *segíts magadon s Isten is megsegít*
 elvhez folyamodtak. Nagyon kívánatos, hogy ezen
 irány ápolitassék Magyarországon a hol a kormány
 hatalom mértéktelen terjeszkedése annyira megte-
 litette a levegőt, a mindent a kormánytólvarás mik-
 robjaival, hogy a kiskorúság betegségeknek üdültté
 vállása fenyegeti a nemzetet, *nemcsak ohajtom,
 hanem reményem is, hogy az én kedves Ujhelyem
 polgársága úgy fog megfelelni a felhívásnak, hogy
 a gymnasium kiegészítése biztosítva lesz. Feleljen is*

Érdekes volna ezen egyszerű alföldi emberrel
 folytatott beszélgetésünkre visszaemlékezhetni. Ő
 is *politizált*, de annyi higgadt, józan ítélte-
 hetséggel, hogy egymásra nézve azt mondók, hogy
 ez csak magyar paraszt embertől telik.

Grófom a nemzetgyűlésen, mint a főrendiház
 egyik legfiatalabb tagja, annak korjegyzője, utóbb
 pedig egyik megválasztott jegyzőjeként működ-
 t; s a *válaszfelirat*, amelyet nagyban a képvi-
 selőház is magáévé tett, *szinte egészen az ő tollá-
 ból folyt.*

Ezalatt az alvidéken folytak a rációkkal (most
 már csak szerbeknek akarnak tartatni) a csetepa-
 ték, utóbb csatározások, végre már szinte háború
 lett belőle, az ugynevezett *kleiner Krieg*; s
 hozzájárulván a Horvátországból jövő hírek: grófom
 egy este kinyilatkozta, hogy *lóra ül és táborba
 száll.* Hozzáam azon kérdést intézé, mi akarok
 lenni a megyénél, esküdte vagy jegyző, azzá ki-
 nevez. *Méltóságoddal a táborba megyek, felelém
 minden habozás nélkül, amire vagy egy órai pár-
 beszéd következik, amelyben e szándékomról le-
 beszélni ügyekvék. Végre azt mondá: Aludjunk
 rá egyet, gondolkozzék és reggel mondja meg
 elhatározását.*

Másnap a reggelinél ismételvén elhatározá-
 somat, mondá: *Jól de ne jöjjön velem, én lovas
 csapathoz megyek, Önnek ez nem célszerű; de
 menjen haza, vigye magával e levelet (a minisz-
 ter-elnök azon levelét adván kezembe, amelyben a
 vármegyék a háború idejére magokat kötelező
 önkényes csapatok kiállítására szólítottak fel),
 adja ezt át, ugymond, az első alispánnak és jöjjön*

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

meg, nem áldozat leszen az, hanem okoz befektetés, mely a város felvirágzására hatásával jól kamatozand.

Köszönettel tartoznám Önnek Uram! ha módját találná tudomására juttatni Ujhely városa polgárságának, hogy ámbár már 58 éve, hogy a sors onnan elszakított, szeretet s kegyeletes ragaszkodás él szivemben a város iránt, a melyhez annyi kedves visszaemlékezés csatol, s hogy én büszkeségemnek tartom magamat ujhelyi magyar embernek nevezhetni.

Hanem kérem önt tisztelt Uram! e nyilatkozatom közlésére nem a tervezett »Emlékiapot« használni, nem vagyok barátja az ily frázisgyártási termékeknek. Nagyon elhasznált dolog az, melyet én az autograf vadászat kiálhatlan nyügével egy sorba helyezek. Nem is gondolom, hogy ezzel a mozgalom célján érezhetőleg lehessen lendíteni. . . . . Szolgáljon e megjegyzésemnek mentségül az: hogy a megindított mozgalom sikerét igen mélyen óhajtom.

Egy kérelem végzem leveletem. A nyomtatott felhívásnak, melyet Ön velem szíves volt közölni, azon utolsó két sora, mely egy aláírási iv mellékletéről szól, ki van törölve. Kérem önt Uram! Legyen szíves Matolay Etele elnök urat kiváló tisztelettel kijelentése mellett nevemben megkérni, hogy tisztelesen megengedjen egy aláírási-iv megküldésével, miszerint az aláírások feltételeivel megismerkedhessem. »Res angusta domi« a hatalmas aggastyán hajlékában. Nagyon »angusta« a fejszédülés az, de hát akár mennyire »angusta« legyen is, én mint s.a.-ujhelyi eredetű magyar ember, amint kötelességemnek ösmerem, úgy jogot is tartok rá, hogy a Matolay Etele ur elnökléte alatt megindult ujhelyi kulturális mozgalom sikeréhez szegénységem filléreivel hozzájárulhassak.

Van szerencsém önt tisztelt uram nagyrabecsléssel üdvözölni.

Köszöntő Lajos

Vármegyei ügyek.

A vármegyei szabályrendelet készítésével foglalkozó különtársaság f. hó 19-én *Viczmány Ödön* főjegyző elnökléte alatt tárgyalta és megállapította az ebtartási szabályrendelet tervezetét, mely szerint a luxus-ebekért fizetendő évi díj összege 3 ft, a vadászebek évi díja 2 ft, a fölös számmal vagy adóköteles területen tartott egy-egy házörző ebnek díja 1 ftban van kiszabva. Ugy az ebdíjakból, mint a büntetésekből begyűlő s a vármegye kezelésére bízandó pénzek első vonalban a szervezendő vmgyei harmadik állatorvosi állás javadalmazására, második vonalban a minden év tavaszán végbemenő tenyész-apaállatok vizsgálati költségeinek fedezésére, harmadik vonalban pedig a netalán fellépő állati ragadós betegségek elfojtásával járó kiadások fődözésére fognának fordítatanni.

Az 1809-iki nemesi fölkelők sorából a győri csatában elesett zempléni vitézek emlékének szentelt és S.a.-Ujhelyben a Széchenyi-téren álló monumentális oszlop ujjáépítését tárgyaló szerződés f. hó 20-án *Robs Lajos* vállalkozóval megkötöttet. Az ujjáépítés illetve a vállalat összege 2550 ftra

el azon önkényes csapat, amely majd Zemlénben alakul.

Ebben már meg tudtam nyugodni és így is történt.

Amde a sors úgy akará, hogy nemsokára ismét összekerüljünk Önkényes csapatunk S. Patakon egy volt huszár, akkor nemzetőri őrnagy, vezetése alatt, úgy ahogy megalakult; de Pesten tiszteink megtudván, hogy főispánunk, *Andrássy Gyula* gróf ott van, a zászlóalj különtársaságának felkérésére a parancsnokságot, miután a csapat felett előbb szemlélt tartott, átvevé.

Az ő vezérlete alatt ment tehát zászlóaljunk a parndorfi táborba; onnan csakhamar a határon át Bruckon túl; innen éjjel visszaparancsoltattunk, de rövid idő múlva ismét átléptük a határt, néhány ágyúszót is váltottunk, néhány horvát foglyot is ejtettünk s alkonyatkor táborni üttünk.

Komolyan, de a másnapi győzelem biztosnak vélt reményével melengettük magunkat a nedves őszi éjszakán a nagy tűz körül, midőn zászlóaljparancsnokunkat egy küldönc a fő, vagy talán dandárparancsnokhoz hitta, ahonnan húzamosabb idő múlva visszatérvén, a *földoklásig isgatott hangon mondá*, hogy visszavonulási parancs adatott ki és reggel vissza kell húzódnunk.

Néhány nap múlva azonban harmadszer is átléptük a határt; ahol reánk alkonyodott, megállapodtunk, de már ekkor nem jött visszavonulási parancs; másnap lassan előrenyomultunk s végre megnyitá az ütközetet jobb szárnyunkon a puskaropogás. Más helyen irtam le ezen ugynevezett schwechati ütközetet, úgy, amint korlátolt helyzetem azt felfogom engedé: itt csak zászlóaljpa-

rug s vállalkozó köteles az új emlékoszlopot ez évi okt. hó 15-éig a vármegyének átadni.

Az ujoncozás vármegyénk járásában javában foly s máig már három járásban nyert befejezést, u. m. a bodrogközi, ujhelyi és szerencsi járásokban. Besoroztatott az ujoncjutalék javára a bodrogközi járásban 103, az ujhelyi járásban 105, a szerencsi járásból az eredményről még nem nyertünk értesítést.

Hírek a nagyvilágból.

Bismarck herceg, német birodalmi kancellár, a közte és ifjú császár között felmerült véleménykülönbségek miatt beadta lemondását s az el is fogadtatt.

Franciaországban a *Tirard*-ministerium megbukott. Az új kabinetet *Freycinet* alakította meg, ki egyszersmind a hadügyet is vezeti.

A szerb trónkövetelő *Karagyorgyevics Péter* hg. neje, a montenegrói fejedelem leánya, hashárgyagyaladás következtében elhunyt.

Hírek az országból.

Királyi kézirat — Tisza Kálmánhoz. *Kedves Tisza!* Magyar ministériumomnak általam mai napon elfogadott hivatali lemondása folytán önt, méltányolva hozzám intézett kérelmének indokait, magyar ministerelnöki állásától ezennel felmentem.

Közel tizenöt évi működése ez állásban már maga is fényes bizonyítéka azon bizalomnak, mely önt ez évek során át valamint részemről, ugy az ország részéről szakadatlanul kísérte, és méltán; mert azon kiváló szolgálatok, melyeket ön, nem egyszer nehéz körülmények között, önzéstelen hazafias érzülettel, mély belátással és önmegtartózkodó feláldozó tevékenységgel nekem, az országnak és az egész monarchiának tett, valóban elismerésre méltók és hálás emlékezetben fognak maradni mindenkor.

Fogadja ez elismerés és változatlan kegyelem biztosítása mellett egyuttal legbensőbb köszönetemet hű szolgálataiért, melyekre a hazafiai kötelesség teljesítésének tiszta öntudatában tekinthet vissza, mihez azon reményt fűzöm, hogy a közügyektől ezentul sem fogja megvonni bő tapasztalata és tiszta hazaszeretete által sugalmazott közreműködését.

Kelt Budapesten, 1890. márc. 13.

Az országos új kormány, mint mult számban már előre jelentettük, f. hó 17-én mutatta be magát az országgyűlés mindkét házában. *Szapáry Gyula* gróf ministerelnök hosszabb beszédben mutatott rá az irányelvekre, melyek az ország ügyeinek intézésében a kormányt vezérlni fogják. A külügyeket illetőleg azon lesz a kormány, hogy megszüldüljön ama szövetség, mely 1878-ban a német birodalommal kötöttet s melyhez később Olaszország is hozzájárult. Szükségét látja továbbá annak, hogy a közkormányzat minden ügykörére kiterjedő, egységes, öntudatos, közgazdasági politika követtessék. A földmivelés érdekében a mezőgazdasággal kapcsolatos iparvállalatokat fog létesíteni. Rajta lesz, hogy az állami adminisztráció mielőbb behozassék és a közigazgatási bíróságok szerveztessenek. A tör-

rancsnokunk hidegvérű, hősi, elszánt magatartását kell kiemelnem s egy jellemző eseményt elbeszélnem. Zászlóaljunk jobb szárnyát a 34. ezred I. zászlóalja, amely tömegben volt felállítva, és tömegben szaladni kezdett, magával kezdé sodorni. Őrnagy egy szép szürkén velők szaladt. A mi őrnagyunk, *Andrássy Gyula* gróf, elébevágat és teljességgel nem hízogó kifejezésekkel, szinte parancsoló hangon rival rá, hogy állítsa meg zászlóját, legalább míg a két csapat emberei szétválaszthatatlan egymástól.

De itt lehetetlen meg nem emlékezni egy másik bajtársunkról is, *Bódogh Károly*, szakaszombeli kövitéz (mert én már ekkor harmadnap óta tizedes voltam), odaugrik ugyanazon cifra őrnagy elébe és zamatos magyar káromkodással mellének szegeztven fegyverét, lelővéssel fenyegeti, ha zászlóalját meg nem állítja. »Halt! halt!« — mondá ekkor Győzei őrnagy (nem tudom, mi neve lehetett azelőtt) — és sikerült a mi embereinket az övéi közül kiszemelni; de már ekkor zászlóaljunkat is elragadta a »panique« s egy vagy kétszáz lépésnyire megfutottunk; de *Andrássy Gyula* őrnagyunk magatartása és szavai mégis annyira hatottak reánk, hogy jobbra-balra, amennyire szemem látott, a mi zászlóaljunk hátrált utolsó és már ekkor teljes rendben, nyugodt lépésben.

Azonban zászlóaljunk magatartása mégsem nyerte meg teljes meglepődését; nemsokára elhagyott minket és én többé nem láttam őt, miglen számkivetéséből az ötvenes évek vége felé — 1858. vagy 59-ben — hazájába vissza nem jött.

(Vége köv.) **Matolay Etele.**

vényjavaslatok előterjesztésénél követni és fentartani fogja a kormány továbbra is a szabadelvű irányt. Megjegyezte a ministerelnök azt is, hogy a létesítendő reformok életbeléptetésének ideje a törvényhozási tárgyalások menetétől függ s Magyarország jó hírnevének érdekében fölkérte a házának minden egyes tagját a tanácskozási szabályok tiszteletben tartására. — *Irányi Dániel* a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy sok van az új kormány programjában, amit ő is helyesel; de az állami közigazg. behozatala ellen a függ. párt teljes erejével fog küzdeni. — *Apponyi Albert* gróf, a mérsékelt ellenzék vezére, biztosította a kormányt arról, hogy ha a minist. elnök ígérete nem marad szép szó, annak megvalósításában a közjogi alapon álló ellenzék támogatására számíthat. — Nincs messze az idő, hogy a kölcsönös rokonszenv a szabadelvű és mérsékelt ellenzék pártot egyesítendő. Már is akadnak prófétaik, kik a Szapáry-ministeriumban *Apponyi* gróftól ültetik a belügyministeri székbe.

Teleki Géza gf volt belügyministert *Ófelsége* valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.

Uj báró. *Ófelsége Schossberger Zsigmond* birtokosnak és nagykereskedőnek, ugyszintén törvényes utódainak is, a kereskedelem terén szerzett érdemei méltánylatul a bárói címet és méltóságot adományozta.

Budapest szegényeinek és szűkölködőinek fölségítésére 4000 forintot adott a király magánpénztárából.

A filoxera elterjedése 1480 község határában konstataltatott.

Különtélek.

(Személyi hir.) Főispán öméltósága tegnap reggel a gyors-vonattal Ujhelyből Budapestre utazott.

(*Andrássy Gyula* gróf végrendeletét) f. hó 14-én hirdették ki a budapesti kir. törvényszéken. Jelen voltak a kihirdetésnél *Vértessy Sándor*, kuriai tanácselnök, *Szapáry Gyula* gf. s az elhunyt főúrnak két fia: *Tivadár* és *Gyula* grófok. Az örökhatyónak végső intézkedése értelmében vagonából két hitbizományt fognak alakítani két fia számára *Bp. Hl.*

(A tavasz) ez a kedves, bájos, gyöngéd vendég megérkezett. Meleg, illatos fodrával elseperte a haldokló télnek foszlányos ködét. Varázs veszejevel megérinti a barna, pusztá galyakat s ime ezer virág, ezer bimbó s rügy fakad. A mezők ragyogóbb színekben pompáznak. A gyenge levelek edesen rezegnek: a langyos szellő ringatásától, a madarak tele torokból üdvözlik a kedves vendéget. Az éledő természet fölött elsuhan a tavasz tündér lábcskaja, szépséget, életet és vidámságot hagyva nyomában. Szegény és gazdag, beteg és egészséges, boldog és boldogtalan vágyó arc-csal. kitárt karokkal fogadja. . . . A szegénynek kiválóan jó barátja. Előtte a legfőbb ellenségnek, a hidegnek eltűntét jelenti. . . . Oh a tavasz nagy vigasztaló! Kedves, bájos, gyöngéd vendég — elébb jöttél hogysen vártunk. Annál melegebben légy üdvöz mindnyájunktól!

(Halálozások.) *Kazinczy Emil* nyugalmazott cs. és kir. huszár őrnagy, a nagy *Kazinczy Ferenc* fia, f. hó 17-én d. u. 1 órakor elhunyt. Az 1848/49 évek nagyküzdemei Olaszországban érték, hol ezredével állomásozott. Sziklához láncolt Prometheusként kellett átszomjaznia a hazatérhetés vágyát. Az 50 es évek elején katonai pályájától megválva, több évig lakott a vármegyének egyik vagy másik vidékén, függetlenül ez élet köznapi gondjaitól, vadász-szenvedélyének élve; majd kifáradva e kedvtelésben, mint végcélhoz közelgő fáradt vándor, Ujhelyben telepedett meg. Bár közöttünk élt évek óta, ritkán találkoztunk a zárkózott kedélyű, többnyire elvont eszmékkel foglalkozó öreg úrral. Megtestesülése volt a filozófus katonának. Beható ész, mély ítélő képesség jellemezték, s az a cinizmus, mely sajtáságos egyéniséggé tette, valószínűleg nem alaptermészetének, de az évek hosszu során által nyert keserű tapasztalatainak eredménye volt. Szinte kilátszott minden tényéből, minden cselekedetéből, az emberekkel és az élettel való leszámolás. Volt azonban egy tárgy: a haza, egy eszme: a szabadság, a mely iránt egy percig sem volt közönyös. Ha ezekről került elő a szó, a roskadozó test izmosodni, megifjodni látszott, a bágyadó szemek szikrát szórtak. Házafi volt szívvvel lélekkel a szó legigazabb értelmében. A ki ilyenkor látta, önkénytelenül is eszébe jutott:

»Csak sást nemzenek a sasok

Nubia párdúca nem szül nyulat.«

Elhunyt csöndes volt, mint élete is sok év óta már. E hó 19-én d. u. 4 órakor kísérték ki örök nyugalomba, és atyja mellé Széphalomra. Temetésének pompáját nagyban emelte a diszkisértil kivezényelt huszár-század és a kir. honv. gyalogság. A mindkét fegyvernembeli tisztség testületileg jelent meg a temetésen. Mikor a gyászmenet a városból kiért, sorfalat képezett a katonaság s disztüzzel tiszteltgett az előtte elvonuló koporsónak. Cserfa törzsek diszlenek édes atyja sirja felett;

Folytatás a mellékleten.

ültessen hozzá borostyán lombot, a hazafias kegyelet. Áldás emléké! — *Vékey Zsigmond*, az 1848/49-iki szabadságharcnak egyik vitéz katonája, az idegen földön bujdosó magyarságnak pedig kiváló szerepre hivatott egyik ügyvivője Bpestben f. hó 18-án elhunyt. A világsi fegyverletétel után Kossuthot, kinek segédtséget volt, elkísérte Londonba, hol jó ideig a magyar emigráció bizottságának titkára volt. Később kivándorolt Ausztráliába s ottan az angol természettudományi társaság titkári minőségében huszonkét évig szolgált. Új-Zeelandban a marik ellen folytatott hadjáratban ezredparancsnok volt. Néprajzi és természettudományi tapasztalatait terjedelmes könyvben adta ki, mely nevét tisztelet tárgyává tette új hazájában, Angliában is. Magyarországra 1883-ban költözött vissza s itten szellemi tőkéjének kamataiból, a fővárosban és a vidéken felolvasásokat tartva, éledegelt. *Vékey Zsigmond* a zempléni vármegyei Vékeyek családjából származott, s így halálának hírére szülővármegyéje is szinte részvételt fogadta. Áldás emlékezetére! — *Labáth Béla* ügyvéd f. hó 14-én Varannón meghalt. Az 56 évet élt férfit temetése nagy részvéttel 16-án ment végbe. A 70-es évek folyamán jelentékeny részt vett a közéletnek minden nevezetesebb mozgalmában; így az iskolaszékek is nyolc éven át buzgó elnöke volt. Az utolsó évek testileg és lelkileg megtörték. Halálát két árván maradt gyermeke keserű. — *Özv. Medveczky Jánosné*, veje: *Lehoczky Lajos* szolgabírói irnok házánál, Kir-Helmeczen, f. hó 17-én meghalt.

(A vármegye József.) Átányi József, Barthos József, Bárczy József, Gaizler József br., Horváth József, Margitai József, Nemthy József, Staudt József és a többi Józsefek, Jósikák, Józsik, Józsi-kák, kik f. hó 19-én ünnepelték népnapijukat és közeli vagy távoli jó ismerőseink — „intra octavam“ fogadják szerencse-kívánatukat!

(A f. hó 15-én lezajlott jelmezes bazar) alkal-mával rendezett sorsjáték nyerő számainól és a nyert tárgyakról szóló nyomtatott jegyzék minden sorsjegy tulajdonoshoz elküldetett a vidékre. Az Ujhelyben lakók e jegyzéket megtekinthetik a szolgabírói hivatalban, ugyancsak Löwi Adolf és Szentgyörgyi Vilmos kereskedésében. Tájékoztató tudatjuk, hogy az április hó 15-ig át nem vett nyereségtárgyak a gimnázium javára el fognak árvereltetni. — A bazar lefolyásáról szóló szellemes referátát a *Csarnokban* találják t. olvasóink. Az ez alkalommal kiadott díszes emléklap 1 ft 5 kr. beküldésével Löwy Adolf könyvkereskedésében kapható.

(Nimródok öröme.) A tavasz első fecskéje, az erdei szalonka, vagy mint a zempléni vadászok „Fürst Walter“ *Emi* bátyánk is kejes élvezettel nevezi, a *sneff*, megérkezett. A kvártélycsinálók már ma egy hete itt voltak s ezek közül a longi erdőszégekben zubovicsoló fentiszelt Walte-rünk egyet szerencsésen le is pusztított. Azóta esténként a szélrózsa minden irányába ellátogat-nak vadászaink a snepfészetre felhívó erdőszégekbe.

(Ivóvíz-ügy.) A földmívelési minister Ujhely városelőjáróságának felterjesztését, melyben a város-nak ivóvízzel leendő ellátása céljából a talajviszonyok tanulmányozására és tervekkel ellátandó véleményadásra kulturmérnök kiküldetését kérte, oly értesítéssel küldte le a vm. alispánjához, hogy a kérelmet az V. ker. kulturmérnöki hivatalnak nagy mértékű elfoglaltsága miatt nem teljesítheti; ha azonban a város a talajviszonyok tanulmányozását egy arra alkalmas szakértővel fogná teljesítetni, megengedi a minister, hogy a kulturmérnöki hivatal, mely a helyi viszonyokat ismeri, az illetőt tanácsával támogathassa.

(Széknénevezés.) Az ujhelyi és toronyi szőlőhegyen a széknénevezés előmunkálatait megkezdték. *Lehoczky Desső*, filoxera felügyelő, ministeri kiküldött, az ujhelyi széknénevezés szövetkezet tagjainak szőlőiben a talajvizsgálatot e napokban fogatosította; azonban a tapasztaltak nem egészen kielégítőek, mert a talaj sok helyen annyira kötött és nedves, hogy annak kiszáradása a szőlőfakadásig alig remélhető. Minthogy pedig a fakadástól a bogyózásig a széknénevezés káros hatással van a növényre, legtöbb helyen csak az őszi széknénevezés lesz fogatosítható. Ahol az alsó talaj sziklás, már most hozzálátnak a széknénevezéshez. Egyébként szőlős gazdáink nagy buzgalommal készülnek a védekezéshez s nem egy szőlő-birtokosnál találni műtrágyát és hamut felhalmozva, mely utóbbi nagy keresletnek örvend s a lagmaczi mérségetőknek új jövedelmi forrást nyújtott. *Lehoczky Desső* ministeri kiküldött f. hó 24. és 25-én Mátyásházán Löcherer Andor szőlőjében, 28-án és következő napokon pedig Tolcsván a Görgey Béla szőlőjében fogja a széknénevezés gyakorlati módját bemutatni.

(A tavaszi szőlőmunka) az egész Hegyalján teljes erővel megindult. A nagyobb szőlőbirtokos épen úgy mint a kis gazda, nem csüggedve, fókusz-tált munkacérral igyekszik filoxerás szőlője termőképességét a lehetőségig fontartani; nyitatt, metszet, homlított és lesi a fakadást, a mikor majd szomoruan vethet számot a filoxera által okozott pusztítás mértékével.

(Ki lesz az ujhelyi rendőrbiztos?) A Pákh János leköszöntével megüresedett rendőrbiztosi állásra, hallomás szerint pályáztak; Schmidt Lajos, ifj. Horváth József (iszépi), Szentmihályi Béla, Kellner rendőr-örrmester és a leköszönt biztos Pákh János. Közülök a legérdemesebbet f. hó 26-án választja meg a városi képviselőtestület.

(A napi piac ügye.) Az ujhelyi kofák panaszos hangú kérelmet nyújtottak be a várm. alispánjához, melyben elzokogják, hogy az új napi-piac helyén alig árulnak valamit, mert a közön-ség kényelmes uton nem juthat a piachoz, mely esős időben különben is bokáig sáros; meg aztán nincs is rájuk utalva a vevő, mely a Széchenyi téren és kapukban áruló kofáknál úgy is megkapja a mit keres. Ezeknek a bizonyos tekintetekben méltánylandó állapotoknak orvoslását kéri.

(Magános színelőadás.) Polgár Gyula imitátor, ki Ujhely művelt közönségének jó ösmerőse, a jövő héten, ha t. i. erre hatósági engedelmet nyer, magános színelőadást rendez, mely alkalom-al színe kerül: A nemzetközi jellemkomikus. Vig magánzsinmú, operarészek, dal, mulattató kuplék és exotikus zenei részekkel. A darabban szereplő 34 különböző komikus alakot imitálja és a darabban előforduló számtalan dialektust utánozza, ugyancsak a magyar, német, angol, francia, tót és zsidó énekrészeket, kupléket, minden egyes alaknak megfelelő nyelvel éneklő az imitátor. Az esztétikai és művészeti szempontból egyaránt vonzóan ígérkező előadásra felhívjuk olvasóink figyelmét. Helyárak: számozott ülőhely 1 ft, bemenet 50 kr.

(Magszökött napidíjas) *Dlőszeghy György*, leg-utóbb a vármegyei gyámpénztárban alkalmazott napidíjas 169 ft 90 kr. elikkasztása után tegnap-előtt megszökött. Korsója még megsem merülhe-tett, amikor már eltörtött. Az elto vajolt pénzt a kir. adóhivatali pénztárból csalta ki hamis nyugta-tók átadásával. Febr. 5-én 100 ft 25 krt, febr. 15-én 37 ft 35 krt, márc. 11-én 32 ft 30 krt vett föl a kis-korú árva javára ottan letételeg kezel kisajátítási pénzekből. A pénztárvizsgálatra kirendelt küldöt-tőség tegnap d. u. a gyámpénztárban vizsgálatot tar-tott s a fentebb elősorolt pénzek elikkasztási mód-ját konstata. Ma d. e. folytatól ugyanott általános vizsgálatot tartanak. A megszökött sik-kasztó körözése elrendeltetett s ügye a kir. ügyész-séghez áttétetett.

(A szerencsi cukorgyár tűzveszedelemben) forgott pénteken a délutáni órákban. Egymást érte a rémesnél-rémesebb hír Ujhelyben. Az egyik szerint az egész cukorgyár porig égett, a másik szerint az égő cukorgyárról meggyűladt a vasuti indulóház is. Tegnap d. u. vettük a „Zemplén“ tudósítójának távirati jelentését. E szerint eddig ismeretlen okból, valószínűleg csőrepedés követ-keztében a gépház padlásán felgarmadzott szén tüzet fogott, ettől a gépház tetőzete is égni kez-dett, hanem a veszedelmet gyorsan elhárították. A gyár tegnap d. u. rendes működését folytathatta.

(Eljegyzések.) *Walter László*, békésvármegyei földbirtokos, e napokban váltott jegyet Mak-kos Hotykán *Meczner Margit* kisaszonnyal, *Mecz-ner Gyula* tiszaszabályozási kormánybiztos és nagy-birtokosnak bájos és kedves leányával. Szívől gratulálunk. — Haas János uradalmi tisztartó f. hó 15-én eljegyezte Rochnyák Mariska kis-asszonyt, m. kir. postamaternőt N.-Dobrán.

(Március 15. Sárospatakon.) A sárospataki ref. főiskola ifjusága s velegyütt a város közön-sége az idén is a hagyományos lelkesedéssel s ha-zafüti érzellemmel ünnepelte meg nemzeti történe-tünk korszakalkotó napjának: március 15-ének em-lékezetét. Az előadások az egész nap szüneteltek; a főiskola homlokzatáról háromszínű lobogó jelzé a nemzeti ünnepet. Az ünnepség első pontját reg-geli 8 órakor a ref. templumban tartott hálaisteni tisztelet képezte; itt Bálint Dezső ref. lelkész tolmácsolá a közönség emelkedett érzelmeit, lángoló honszerelmét a minden nemzetek gondviselő atyja előtt egyuttal s terjeszté elé a nemzet prófétája, lángajku vezére, *Kossuth Lajos* életéért hő esedezé-seinket, buzgó fohászainkat! — A műsorozatnak legkiemelkedőbb pontját *Kun Pál* emlékbeszéde ké-pezte. Ha a finom kidolgozású beszédhez hozzá-adjuk *Kun Pál* ügyes szónoki temperamentumát, a hatást nem szükség leírunk; így csak az ifjuság képes lelkesedni! — Az ünnepségnek többi pontjai is szépen sikerültek; különösen tetszett a zenekar szereplése. — Délután 3 órakor a főiskola nagy imaterme alig győző befogadni a dicső napokra emlékezni, a multak sugarainál hevülni, lelkesedni akaró nagy közönséget. Különösen nagy számmal volt képviselve a szép nem, hogyan is maradtának ők onnan el, ahol a hősök megkoszoruzásáról van szó! A távolabbi vidék is bőven volt képviselve; *Szabolcs*, *Borsod* és *Gömör* vármegyékből is többen voltak jelen. — Este fényesen sikerült tánc mulatság képezte méltó záradékát a szép lefolyású napnak. Hogy milyen jól mulattak a hölgyek, mutatja az, hogy 5 órakor még minden táncosnő jelen volt s a legtöbbnek csak a tavaszi hajnalpír mellett mentek haza. Az első négyest

30 pár táncolta. A táncosnők közül következők nevei maradtak emlékenben: Tarnóczy Tivadarné, Pásztor Sámuelné, Rácz Istvánné (Kis-Várda) Tu-rián Gáborné (Petrahó), Bálint Dezsőné, Benedek Ilona, Inczedy Etelka (Nyiregyháza), Árvay Ilona, Zsindely Mariska, Kálniczky Vilma (Putnok), Eper-jesy Ilona, Mester Ilona, Mester Anna, Zombory Margit, Csaplár Irén (T. Terebes), Szunyogh Vilma, Zochor Margit (L.-Mihályi), Emődy Etelka, Bikki Ida (Terebes), Pally Jolán (Törökér), Kuharik Zsófia (S.-a.-Ujhely), Szinyey Mariska, Szlavy Etelka (Tolcsva), Fendrich Ilona (S.-a.-Ujhely), Takács Margit (Ormező), Spitko Emma (Törökér), Hajzer Erzsike (Hardicsa), Kapitány Bella.

(Jégzajlás) Tokaji egyik tudósítók még a mult héten, de a lapból elkéssetten jelentette, hogy a zajló Bodrog és Tisza jege a m. kir. állam-vasutak hídjá fölött megakadt. Az egymásra hal-mozódó jégtáblák szerdán és csütörtökön ostrom-állapotban tartották a vasuti régi fahidat és a fahid alatt épülő vashidat is. A vasut és a hid-vallalat napszámosai, éjet nappallá téve, százával és szakadatlanul küzdöttek a vészes elemmel. Két napig sem vonatot, sem utast nem bocsátot-tak át a hidon. Végre pénteken reggel sikerült a felhalmozódott jégtáblákat áttörni s utnak eresze-teni. Az óriási erőmegfeszítéssel járt küzdelemnek sok nézője volt még a vidékről is, honnan kocsi-számra tölt a látványgó embersereg. Tudó-sítónk úgy véli, hogy e sikeres küzdelem után nincs ok félni az árviztől.

A Sack-féle 25000-ik vetőgép. Az országos gaz-dasági egyesület közlönye a Budapesten megjelenő „Gazdasági Lapok“ és vele együtt a bécsi és külföldi legtekintélyesebb gazdasági szaklapok szerint Sack Rudolf plagwitz-lipcei hírneves gazdasági gépgyáros a lefolyt 1889-ik év végével készítette el a huszonötzredik vetőgépét. E szerint a gyár a világ ösz-szes vetőgépgyárai közt a vetőgépgyártás terén az első helyet foglalja el, a mennyiben egyetlenegy sem képes e gépekben eddig ily óriási számot felmutatni. De még érdekesebb az a körülmény, hogy e gyár az utolsó évben 2678 darab ilyen vetőgépét adott el, mely szám körülbelül a continens bármely államának összes gépgyárai által együttesen készített és el-adott vetőgépek számának felel meg. Ez az óriási kereslet ké-pezi a gazdaközönség féltékenyebb itéletét és ebből kitűnik az, hogy az egyszerű, könnyű járú és olcsó Sack-féle vető-gép, melynek szerkezete évek során át tökéletesített, az összes rendszerek közt a legelőnyösebb és a gyakorlatban oly célszerűnek bizonyult, hogy évről-évre mindjobban terjed. Tudunkkal e vetőgépek két főosztályban készíttetnek és pe-dig sík és dombos, nehéz és könnyű talajnak. Miután már egy gyár most bocsátotta ki háromszázszázötödik ekéjét és ez oly szám, melyhez kommentár nem szükséges. A magyar gazdakö-zönség különben is annyira ismeri e gyárnak különféle ren-dszerű és különösen mélyítő ekéit, hogy ezeknek előnyeiről, kitűnő és szilárd szerkezetéről beszélni felesleges volna. A gazdaközönség valóban elismeréssel tartozik Sack gyárosnak és e gyár magyarországi képviselőjének Propper Samu urnak, ki mint okszerű gazda felismerve e kitűnő gazdasági gépek hasznosságát, Budapesten a váci-körút 29. szám alatt levő rak-tárában a magyar gazdaközönségnek is könnyen megszerezhe-tővé tette azokat.

Irodalom.

Budapesti Hírlap. (Szerkesztők és tulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.) A „BUDAPESTI HIRLAP“ új-jével pályafutása tizedik évébe lépett. Az elmúlt évek óriási haladás korszakát alkotják a magyar zsurnalisztika történetében és a „BUDAPESTI HIRLAP“ talán elfoglaltság nélkül mond-hatja magáról. Hozzá az elcső és korszak megindításában, mely a magyar sajtót a legmodernebb és legkitűnőbb európai sajtó magaslatára emelte. Legbuzgóbb iparkodásunk, hogy a „BUDAPESTI HIRLAP“ a jövőben is az maradjon, a mi volt, a minek indult, a mely irányban hatalmasa nö-vekedett, a miben az elsőséget nem engedheti át senkinek: a legmagyarabb újság, tartalommal, lélekben, szóban egy-formán. A legmagyarabb újság és mint ilyen a nemzeti ér-zület leghűbb tolmácsa, ébértéje, igaztója és ha kell lángba borítja. A legtisztább tudatossággal hirdetik és valljuk, hogy olyan időben, a mikor a nemzeti eszme fajtentartó és állam-alkotó erővel érvényesíti magát mindenütt, hogy ugyanakkor nem csak jog, hanem kötelesség nekünk magyaroknak a sovinizmua lelkesedésével, sőt türelmetlenségével szolgálni a nemzeti irányt mindenben és mindenkor. Ez a mi programunk. E programmal folytatjuk a jövőben is mindennapi munkánkat a közügyek szolgálatában. Folytatjuk erősen fegyverkezve a nagy tusákra, a melyek a közeljövőben a nyilvános élet munká-sára várnak. A szigorú objektivitás útját fogjuk követni a zsurnalisztika minden egyéb ágában. Az irodalomban és mű-vészet kérdéseiben mint eddig, úgy ezental is mellőzni fogjuk a pajtáskodást és klikk-szellemet. Tudósítások és hírek dolgá-ban a leggazdagabb és legmegbízhatóbb forrásokkal rendel-kezőnk. A valóságot, igazságot és idomosságot sohasem ál-dozzuk fel a szenzációknak. Az erkölcsi tisztaság, a jó és nemes érzés tiszteletben tartásával a „BUDAPESTI HIRLAP“ híj, szolgálatkés és lelkiismeretes háziabárta óhajt lenni minden magyar ur háznak. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 ft, félve 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr. egy óra 1 ft 20 kr. Az elő-fizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközöl-hetők következő cím alatt: „BUDAPESTI HIRLAP“ ki-adó-hivatalának, IV. ker., kalap-utca 16. sz. Az egész fűrdő-ivad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utána küld-jük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tar-tózkodási helyet. A „BUDAPESTI HIRLAP“ jelenleg rend-kívül érdekes két kötetes angol regényt közöl: „Doktor Cupido“ írta Broughton Rohda. E regénynek április hó 1-éig lapban megjelent részét (26 folytatás) az új elvezetőkkül lenyom-matban ingyen kapták.

»Ország-Világ.« (Április—június.) Az »Ország-Vi-lág«, e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely *Benedek Elek* gondos szerkesztésében évről-évre na-gyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az új-jével fenn-állásának tizenegyedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy hangzatos programra volna szük-sége. Az »Ország-Világ« rendes tartalma egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcza, ismeretterjesztő közlemé-nyek, élet- és jellemrajzok, közlemények s nők részére »Nők világa« címen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben szá-mos divatkép, divatlevél, háztartási, kertészeti teendők s egyéb

nöket érdeklő apróságok vannak közölve. Az „Ország-Világ” előfizetői évenként hat művészi becsü fény- és színnyomatu műmellékletet kapnak s ezen kívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívül ünnepi szám, melyet még nem előfizetők csak 50 krért szerezhetnek meg, a kömgig nem előfizetők is ingyen kapják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékul szánt ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arcképeit közlé s ugyanazok nagyérdékü dolgozatait, névalírásuk hasonmásával. Ilyen volt 1889-ben a fiatal írók ünnepi száma, melyben 50 fiatal író szépirodalmi dolgozata és arcképe van közölve. E nagybecsü számot, melyhez nagyszerű műmelléklet is jár, az 1890-ik év folyamán belépő előfizetők ingyen kapják. Az „Ország-Világ” amellett, hogy egyetlen lap, mely műmellékleteket ad előfizetőinek, még az előfizetésnél is nyújt kedvezményeket. Nevezetesen a »Budapesti Hírlap» és az »Egyetértés» c. közkeveltségi politikai lapok előfizetői 10 ft helyett 8 ftért rendelhetik meg; nemkülönbön 8 ftért fizethetnek rá elő a tanítók és tanítónők is. Igen érdekes a nagy gondal szerkesztett talány-rovat is, s a megfejtők közt minden héten kiSORsoltatik egy becses könyv. eredeti rajz vagy zenemű. Előfizetési feltételek: Egész évre 10 ft. Az előfizetési pénzek — legelszerűben posta utalványon — a kiadóhivatalba (Budapest, Kecskeméti-utca 6. sz.) küldendők.

Egyesületi és társas élet.

Nyilvános számadás.

A s.-a.-ujhelyi főgimnázium felállítására f. hó 15-én rendezett kisorsoláshoz nyeremény-tárgyakat szivesek voltak adni:

Hrivnyák Mariska, Füzesséry Emma, Szánky Árpádné, Klein Nándor, Fehérvári Istvánné, Tokár Józsefné, Dobay Jolánka, Deutsch Józsefné, Nagy Barnáné, Pfeifer Gyuláné, Koloss Manóné, Schultz Sándorné, Dongó Gézáné, br. Gaizlerné, Rácz Kálmánné, Szunyogh Dezsóné, Major Ilona, Viczmándy Irmin, Thuránszky Lászlóné, Kincsessy Péterné, Raisz Béláné, Kossuth Jánosné, Margitai Józsefné, Osváth Józsefné, Bárdos Ilona, Diószeghy Jánosné, Tomcsányi Gizella, Lakatos Gyuláné, Schmidt Ilonka, Szánki Ferdinándné, Olchváry Gizella, Diószeghy Vilma, Diószeghy Erzsike, Vass Amália, Szentgyörgyi Vilmosné, Petrovay Jánosné, Winternitz Róza, Mátray Emma, Kolos Gyuláné, Bernáth Irén, Boronkay Sarolta, Vályi Ella, Kis Etelka, Czizler Józsefné, Gallik Jolánka, Gallik Margit, Hvozdoics Antalné, Bydeskuthy Sándorné, Bydeskuthy Örsze, Bydeskuthy Sarolta, Ferenczy Marika, Pataky Miklósné, Szigmeth Frida, Szigmeth Károlyné, Matyasovszky Kálmánné, Répássy Olga, Matolay Zsófia, Meczner Mórné, Viczmándy Ödönné, Rimay Anna, Hlavathy Józsefné, Korinko Józsefné, Hammersberg Jenőné, Sebeők Antalné, Gaál Emma, Szentgyörgyi Dezsóné, Hönsch Dezsóné, Pékary Jánosné, Ericz Ernőné, Moldoványi Gézáné, Zákó Margit, Zákó Jolán, Zákó Emma, Kossuth Ilona, Nickel Anna, Pollák Lajosné, Wandernáth Olga, Ambrózy Nándorné, Teich Zsigmondné, Dókus Róza, Vágó Gyuláné, Petrovics Gyula, Boronkay Etelka, Csuka Margit, Csuka Jolán, Juhász Jenőné, Kelemen Kálmánné, Schön Mariska, Horváth Endréné, báró Sennyey Mici, Dienes Lenke, Szepesi Arnoldné, Póányi Gyuláné, Waldmann Adolfné, Chyzer Kornélia, Hericz Örsze, gf. Hardenberg Aladárné, Rátz Margit, Ambrózy Margit, Haidingerné, Kulin Ödönné, Pollatsek Ignácné, Prámer Alajos, Rácz Gyuláné, Krizsó Tamásné, özv. Malártsik Györgyné, Évva Mariska, Szentiványi Istvánné, Cserép Józsefné, Chyzer Kornélné, Chyzer Margit, Chyzer Etelka, Németh Józsefné, Kossuth Lajosné, Szentgyörgyi Erzsike, Hornyay Ferencné, Balogh Károlyné, Almágy Elvira, Malonyay Ferencné, Füzy Ilonka, Román Jánosné, Mezőssy Menyhértné, Zlinszky Józsefné, Biringer Arthurné, Ember Ernőné, Kasztnerné, Thuránszky Irma, Boruth Andor, Boruth Elemérné, Boruth Jolánka, Barna Sarolta, Zlinszky József, Barna Emma, Schneider Berta, Raisz Hermin, Balogh Gizella, Sperer Berta, Hunyor Margit, Hunyor Anna, Kellner Ede, Reviczky Pál, Hornyay Béla, br. Fischer Marian, Bencsik Irén s Leona.

Sorsolási tárgy helyett pénzdíjazatot küldöttek: Gf. Mailáth Józsefné 50 ft, Kocourek Anna 5 ft, Dókus Ernőné 20 ft.

A vacsorához étel- s stalműveket ajándékoztak: Ambrózy Nándorné, Bánóczy Kálmánné, Barna Bertalanné, Becske Balintné, Boruth Elemérné, Bydeskuthy Sándorné, Boronkay Györgyné, Chyzer Kornélné, Csernyiczky Mihályné, Cserép Józsefné, Csaszlovzski Józsefné, Dókus Mihályné, Hönsch Dezsóné, gf. Hardenberg Aladárné, Hlavathy Józsefné, Hammersberg Jenőné, Hornyay Ferencné, Kecskés Antalné, Korinko Jánosné, Juhász Jenőné, Lácay Elekné, Löcherer Andorné, Matolay Eteléné, Margitai Józsefné, Németh Józsefné, Póányi Gyuláné, Pintér Ferencné, Rein Istvánné, Stépán Gyuláné, Siegmeth Károlyné, Sebeők Antalné, Szentgyörgyi Józsefné, Székely Elekné, Szöllösi Arthurné, Tomcsányi Józsefné, Vályi Istvánné, Zlinszky Józsefné, Dókus Mihály, Schön Vilmos, Ambrózy Nándor, Vályi István, Prámer Alajos, Nyomárkay József, Bydeskuthy Sándor, Szerdahelyi Vincze.

Étel helyett pénzt adták: Buday Ákosné 2 ft, Balogh Károlyné 2 ft, Csiszár Gaborné 1 ft, Csuka Dánielné 1 ft, Cserép Józsefné 1 ft, Biringer Arthurné 1 ft, Csécsy Józsefné 1 ft, Dóbiás Edéné 1 ft, Dókus Józsefné 2 ft, Diószeghy Jánosné 5 ft, Ericz Ernőné 2 ft, Fejes Istvánné 5 ft, Farkas

Dezsóné 1 ft, Hvozdoics Antalné 3 ft, Jelenek Adámné 2 ft, Keresztessy Lajosné 2 ft, Kossuth Jánosné 2 ft, Kincsessy Péterné 2 ft, Kulin Ödönné 2 ft, Képes Károlyné 2 ft, Kálniczky Károlyné 2 ft, Kolos Gyuláné 2 ft, Kun Frigyesné 2 ft, Lakatos Gyuláné 2 ft, Mezőssy Menyhértné 2 ft, Németh Nándorné 5 ft, Pfeifer Gyuláné 3 ft, Raisz Béláné 2 ft, br. Gaizlerné 2 ft, Meczner Mórné 1 ft, Rácz Kálmánné 1 ft, Szentgyörgyi Vilmosné 2 ft, Szentgyörgyi Dezsóné 1 ft, Teich Zsigmondné 2 ft, Szepessi Arnoldné 2 ft, Tokár Józsefné 2 ft, Szánky Nándorné 5 ft, Viczmándy Ödönné 2 ft, Wihs Keresztélyné 2 ft.

A bazar alkalmával felülfizettek: Mailáth József gf. 100 ft, Wallis Gyula gf. 30 ft, Klein Nándor 25 ft, gf. Sztáray Antal 20 ft, br. Balassa István 20 ft, Lácay Lászlóné 10 ft, Cseley Lajos 10 ft, Kazinczy Arthur 5 ft, Viczmándy Mórné 5 ft, dr. Kantha József 5 ft, dr. Kun Zoltán 5 ft, Bombelles Lajos gf. 5 ft, Roth Bernáth 5 ft, Prámer Alajos 5 ft, Bucsinzky Lajos 5 ft, Guttman Mór 10 ft, Kohn Emánuel 5 ft, Kecskés Antal 3 ft, Kiss Ödön 3 ft, Zlinszky József 3 ft, Schön Sándor 3 ft, dr. Frieder Herman 3 ft, Miklós Béla 3 ft, Meczner Béla 3 ft, Beszterczey Ferenc 3 ft, Panos Alajos 4 ft, Bajnok Jusztián 1 ft, Baján Imre 2 ft, gf. Hardenberg Aladár 2 ft, Vass József 1 ft, Mizsák István 1 ft, Egry Elek 2 ft.

A kiadások s a jövedelmek részletes kimutatását a számadások komplikáltsága miatt csak később közölhetjük.

Szives kötelességünknek tartjuk, hogy ugy a fent nevezetteknek, mint mindazon hölgyeknek, kik a bazar alkalmával tényleg részt vettek, s a jötekmények érdekében oly fáradságtalan buzgalommal közreműködtek leghálásabb köszönetünkkel fejezzük ki. Hasonlóképp köszönetünket fejezzük ki Pollák Lajos közlekedési főnök urnak, ki szives volt a terem díszítéséhez egy vagon fényő-galyat ajándékozni.*

Dókus Gyula, Hornyay Béla dr. Revlozky Pál,

A sárospataki ev. ref. főiskolai ifjuság által f. hó 15-én a »március 15-iki alap« javára rendezett táncestnél felülfizettek:

Dr. Kun Zoltán 3 ft, Szekeres József 1 ft, Takács István 3 ft, Rácz Lajos 1 ft, Rácz Józsefné 1 ft, Zombory Emőd 1 ft, Dr. Wohl Markus 2 ft, Mocsáry Miklós 3 ft, Pásztor Sámuel 1 ft, Kun Béla 2 ft, Tolnay Miklós 1 ft, Bálint Dezső 3 ft, Szuhay Béla 1 ft, Dr. Lácay László 5 ft, Macskásy Sándor 1 ft, Kun Pál 1 ft, Nagy Gusztáv 1 ft, Szeghy Lajosné 1 ft, Dr. Finkey József 1 ft, Csécsi Miklós 1 ft, Sebők István 1 ft. Összesen 35 ft. Fogadják a nemes szívű adakozók e helyen is az ifjuság hálás köszönetét.

Kelt Sárospatakon 1890. március 20.

Lácay Béla, ellenőr. Bodnár Béla, pénztáros.

TANÜGY.

A kegyes-tanítórendiek Zemplénvármegyében.

VIII. Hudra János k. r. tanártól.

B) A piaristák s.-a.-ujhelyben.

Mint minden szerzetesrend, ugy a pálosrend is — melynek alapítója, tulajdonképp egységes renddé szervezője Özséb (Eusebius) esztergomi kanonok volt — kezdetben földművelés és bizonyos kézi munkák teljesítése mellett a kontemplatív, szemlélődő életnek hódolt.

Eleinte szűk anyagi körülmények között élt, de utóbb a főurak és nemzeti királyaink bőséges pártfogásából igen meggazdagodott és nagyban elterjedt annyira, hogy a 14-ik század első felében hazánkban már 60 társháza volt körülbelül 900 lakóval. Hogy már a lelkesi teendők mellett neveléssel is foglalkoztak, kitünik a többiközött abból is, hogy IX. Bonifác 1401-ben jogot ad a rendnek, hogy mindenütt, hol a kath. vallás az uralkodó, a főiskolákat magasabb kiképzés végett látogassák. A rend tekintélye a XV. században hatalmasan növekedik. Mátyás király 1466-ban a buda-szentlőrinczi klostrom tagjainak pallos jogot (jus gladii) engedélyez, melylyel utóbb az egész rend élt.

Mátyás korában mint híres hitszónok tünik ki Saegedy Jakab, az újhelyi klostrom tudós pálosa, valamint Dénes, ugyanezen klostrom perjele.

A hallottak nyomán biztosan állíthatjuk, hogy a 14 és 15 ik században már tanítással is foglalkoztak. Klostromaik mellett iskolákat rendeztek be, művelték a tudományokat és művészetet. A 15-ik században a buda-szentlőrinczi pálos főkolostor a művészet és tudomány valódi fészke volt. Könyvek másolásával is foglalkoztak s igen sok főúri család gyermekeit nevelték. Sehoh sem volt a pálosoknak oly nagy befolyásuk, mint nálunk; a királyok gyóntatói majdnem kizárólag a pálosrendből kerültek ki, de II. Lajos gyászos halála után ezen kiváltságos előnyük megszűnt. Magyarországon nemes családainak színe, java sietett e szerzetbe

*) Amennyire a »summa summarum«-ot eddig látni lehet, a tiszta jövedelem kerek 1000 ftra becsülhető. Szerk.

belépni, mi roppant befolyást és gazdagságot szerzett a rendnek, mely körülmény utóbb szemet szűrt s egyik oka volt bukásuknak.

Hogy a pálosok Sátoralja-Ujhelyben is tanítással és neveléssel foglalkoztak már a legrégebb idő óta: az kétséget nem szenved; de hogy a 17-ik század óta tanítottak, azt bizonyítja Kollarics J. (ahim¹⁾), pálosrendi atya. Csepelényi György pálos vértanú²⁾ életirója. Tanították a nép fiait olvasni, írni, számolni és a vallás elemeire. Szirmay szerint bizonyos, hogy gimnáziumi ifjakat is neveltek; ezt bizonyítja ügyemeneti könyvük is az 1786-7-8-9-évekről; de ekkor már a rend eltöröltetvén, mint expaulinusok működtek 1782-től a három gramm. osztályban. II. József t. i. szaturálva a XVIII. század túlliberális eszméivel, megszünteti 1782-ben a pálosrendet is, mely hazánk történetében a kulturális téren annyi érdemeket szerzett. A rend ingó vagyona 10 milliót tett, ingatlanai pedig 203600 forintot jövedelmeztek. Ki volt ugyan mondvá, hogy e pénzek és jövedelmek új lelkésziségek alapítására, vagy a régiék bővebb ellátására fordítottak; de ezt egészen komolyan senki nem hitte, gúnyképek jelentek meg, melyek azt ábrázolák, miként folyt át a pénz a vallási pénztárból a hadügyibe. A vármegyében még két helyen volt paulinus klostrom t. i. Tokajban és Terebesen; az elsőt Zápolya Imre alapította 1470-ben, a másodikat pedig Perényi Imre nádor 1502-ben.

A pálosrend rövid ismertetése után térjünk át ismét kijelölt tárgyunkra, felvéve és tovább vezetve értekezésünk fonalát ott, ahol abbahagytuk.

Említve volt, hogy a piaristák a vett fejedelmi parancs értelmében köteleztettek már az 1789/90-ik iskolai évet Sátoralja-Ujhelyben megnyitni. Az expaulinusok működési köre ez által megszűnván, szerény állami kegydíjjal nyugalomba helyezettek.

A 18-ik század folyamán a paulinusok Ujhelyben 3 nyelvészeti osztályt vezettek; a költészeti és szónoklati osztályok felállítására a kegyes tanítórendnek tétett kötelességévé, a mennyiben a helytartótanácsnak 1789. jun. 24-iki Budán kelt, Ürményi József és Pócs István által aláirt rendelete egyszerűen megparancsolja az I. és II. hum. osztályok felállítását és teljes berendezését a tanulmányi alap terhére.

A magas kormány azonban megelégedezik egy másik körülménnyel, amely lényegénél s az adott viszonyok erejénél fogva nagyon is fontosnak mutatkozott. Az elhagyott paulinus klostrom a legszánandóbb állapotban volt. Mintha volt urai sok évvel ezelőtt előre sejtették volna kétes jövőjét, vele mitsem törődve, igazi keleti cinizmussal engedék át bizonytalan sorsának.

Ennek az a szomorú eredménye lett, hogy a piarista rend jó karban levő tokaji háza helyett valóságos romokat örökölt. Ez okból Sivulszky, a rendkormány beleegyezésével, sürgős feliratot intézett a helytartótanácshoz az épület rendbehozása végett; különösen első sorban elodázhatatlannak tartotta a tető ujjá alakítását. E mellett erősen sürgette az iskola számára kijelölt helyiségek és tanári lakások elkészítését, hogy a tanévet szept. 1-én meglehessen kezdeni. A legszükségesebb munkálatok elkészítésére alig néhány hét állván az intézők rendelkezésére, a vállalalap számvevője be sem várva a felsőbb rendeletet, jóhiszeműleg a költségvetést az illető iparosokkal elkészítette s a munkát megkezdte. S midőn Berencs Keresztély aug. 18-án Tokajból Ujhelybe jött a lakást s a muzsák csarnokát megnézendő, már javában folytak a munkálatok. Az igazgató örömmel tért vissza Tokajba, felveszi a költözködése utalványozott 200 forintot s aug. 30-án a tanári kar kíséretében Ujhelybe érkezik, hol szept. 1-én megtartották az ünnepies »Veni Sancte« t. s. 4-én megkezdették az előadásokat.

II. József császárnak egyéni meggyözdése szerint helyes, valóban pedig sok téves és elhamarkodott intézkedései közé kell sorolnunk a többi között rendünknek Ujhelybe való átplántálását is annál inkább, mert rendünk ez által terhetek igen, előnyöket pedig korántsem nyert. Ujhelyben a 4-ik és 5-ik osztályt (I. és II. hum.) meg kellett nyitni, mire a piaristák magokat annál kevésbé érezhették kötelezve, mivel a tokaji fundáció szintén csak az idő által szentesített 3 gramm. osztályra szólott. A rendelet tehát megvolt; de a magas kormány egyszerűen elfelejti a létfentartására szükséges remuneráció utalványozását. Nehogy a már helyes kerékvágásba terelt iskolaügy fenakadást szenvedjen s az anyagi részt illetők a kormány

¹⁾ Kollarics Joakim pálosrendi szül: Porezstogon Vasvármegyében 1720-ban. A hazai törvényekben rendkívül jártassággal bírt, miért is rendjének prokuratorává választották. Mint theológus és történész kiváló szakismerettel rendelkezett. Művei közül megemlítendő: »Philothea az az ájtatos utra vezérlő Nagyszombat. 1764. »Keresztény világi intések«. Pest. 1776. »Boldog emlékeztető Csepelényi Györgynek élete és halála«. Pest. 1770. Kéziratban maradt következő munkája: »De vicissitudinibus et vera translatione Dextrae s. Stephani regis Hungariae.«

²⁾ Csepelényi György pálosrendi midőn Füzéren s környékén, Abauvármegyében, mint hiteztető működött, a széköl mezőn 1674-ben megöletett. Porai templomunkban nyugosznak.

hallgatása folytán az örök feledékenység tengerébe merüljenek: a gimn. igazgatója jónak látta a kaszai főigazgatóság közbenjárásával folyamodást nyújtani be a helytartótanácsához, melyben kérelmezi, hogy a magas kormány két tanár ellátására a tanulmányi alapból bizonyos összeget utalványozzon. De bizony »conticuere omnes!»

A felterjesztésre válasz nem érkezett. Végre 1790. febr. 4-én az igazgató Zemplénné megye párt fogását veszi igénybe, hogy felsőbb helyen hathatós támogatásával igazságos kérelmünket mozdítsa elő. A megye felterjesztésére a helytartótanácstól febr. 25-iki kelettel puszta szép reményekkel teljes leirat érkezik, melyben a kormány ígéretet tesz, hogy a különben is szegényesen ellátott gimnázium aprólékos kiadásait a tanulmányi alapból fedezni fogja; ami pedig a tanárok ellátását illeti, azoknak ügye *ő felsége* kétségbe nem vonható atyai kegyességétől s jó indulatától tétetik függővé. Utóbb is a szükségben szenvedőkön *Königsacker Cal. József* rendfőnök segített, küldvén számukra 200 forintot.

CSARNOK,

A jelmezes bazárról.

Hamlet a »lenni, nem lenni« fölött töprenkedett egykor. Jómagam sem különben az »*irni, nem irni*«-vel. Százszor is végig percegett a tollam a fehér papíron: százszor kituróltam az egymás mellé rakott betűket. Valami üzött, hajtott bévül-ről: írj, írj és csak írj! Eszem meg mindig azt mondta: Nem tudod te azt *élethűen* leírni, amit láttál s úgy jársz, mint az egyszeri atyafi, ki Budapest mulatása után az otthon levőknek csak annyit tudott mondani: Már aztán hogyne lett volna szép; szép volt hát; szép bizony! De hogy mi volt szép, miért volt szép? — azt bizony *ő* kigyelme nem tudta megmondani.

Ha én is úgy járok: lelkekre veszem a szégyent! Hiszen nem *egy éjjel*, de *egy hét* kellett volna ahhoz, hogy lelkeim a sok-sok mindenből beteljenek amit ott, már t. i. a *jelmezes bazárban*, látni lehetett. Nem az egyfésülés, hanem a fantasztikus tarkaság lepett meg engem; a bizarr fény és pompa bilincselte le valóm; a ragyogó sok szempár; a kedves, utánozhatatlan mosoly a szebbnél szebb hölgyek bíbor ajkain tette gondolkozásomat csapongóvá.

Mikor a terembe léptem: az »*Eseregy éjszaka*« panorámája tárult elém az *ő* édeskészségével, kedvességével és gyönyörével. A *büvös-bájós Szeszám* nyílt meg számomra. Önkéntelenül eszembe jutottak Kelet specialitásai: a Tubafa levelének csöngése-bongása; a bulbul mézes titka; a dzsinnek pajzán játéka. De eszembe jutott, mit koszorunk mond egy helyütt:

»Allah lényét ne fürkészd, csak imádd!
S a csókot gyakorold s ne magyaruld.«

Magam elé képzeltem a karcsu tornyu minaréteket, rajtuk az *őszszak*ú seihkel, ki szíve mélyéből harsogja az igazhívóknak: »*Lá iláha ill' Alláh*« Rá gondoltam a sorbetre, reá a narghiléra s a hetedik mennybe képzeltem magam, hallgatva a húrlik andalító, bódító danáját. S magamon is erőt kezdett venni a keletiek nemzeti vonása, a — *szent téboly*, mint az ég nyilatkozása. Felütve láttam a *Koránt*, s annak (már nem emlékszem hányadik) *szurdájában* e szókat: »... És a nők ott fenn és lenni csak gyönyörre teremtvék.«

Ízű egével a fényes Kelet lepett meg legelőször. Oda mentem a sátorhoz, s Kelet kedvelt nedűjét, az ópium nélkül is bódító (kivált ha oly szép kacsók öntik), fekete kávét hozattam. Megittam egygel, megittam kettővel a kis ibrikekből s távozni még sem tudtam. Fölcsigázott képzelmem a fényes kosztümök láttára rajongásba tört ki. Meghuztam magam egy sarokba: néztem az oda jövőket-menőket s megbámultam a kedvességet, a leereszkedést, amelylyel az elegáns kosztümös török-nők, *Thuránszkyne, Petrovayne, Bencsik Irén, Bernáth Irén* meg *Chyzer Etus* az oda sereglőket kiszolgálták.

A fekete kávé után jól esik egy szivar, gondoltam, s átmentem a szomszédos »*Tözsde*«-be. Majdnem zavarba jöttem. Az árusító asztal háta megett nagy fekete betűkkel ékeskedett: »*Tilos a dohányzás*«. Csakhamar észrevették zavaromat: kiségitettek azok az aranyos, spanyol *Bajadérok*-ra emlékeztető hölgyek. *Cervantes* »*Dón Quisotte*«-ja egyáltalán nem csodálandó töméntelen kalandjai miatt, ha *ilyen* bajadérok lovagja volt. Andaluzia aranyos vidéke (hová oly régtől vágyom) csak ilyen bajadérok szülhet azzal a különbséggel, hogy az *igazi* spanyol nő kezébe már mintegy beléteremtve látszik lenni a kis csörgős-dob, mig ez *Kincesszkyne, Chyzer Margit, Diószeghy Vilma, Schneider Berta* és *Mátray Emma* spanyol-kosztümös hölgyeink kacsóiból hiányzott; de *Matyasovszkyne* val egyetemben (kinél a spanyolöltözöt hiányzott) e csekélységet pótolták előzenységükkel.

Azután pezsgőre szomjaztam s a harmadik sátozt kerestem fel, melynek virágos bejáratánál *Fischer Marianne* baronesz szép pillangó képében

pompázott. A török és spanyol fantasztikus elem egygyé olvadását láttam e sátorban, midőn oda érkeztem. A rokokó (képvisele gróf *Hardenbergne* és *Boronkay Sarolta*) az *ő* eredetiségében, de minden ízében *élethűen*, volt itt a fényes kosztümökön bemutatva. Talán (én legalább úgy vagyok vele) szebb, cifrább, káprázatosabb, fantasztikusabb öltözék létezik; de hogy *izlésebb* is: részéről tagadom. A nemes egyszerűségben is megkapó, a nem sokféle szín mellett mégis változatos; a változatosság mellett a szemnek mégis oly jól eső csak egy van, a... *magyar-viselet*.

Ezt képviselték a negyedik sátorban a bor-árusító hölgyek. Nem hiába mondja a költő:

»Ha a föld isten kalapja.
Ugy hazánk bokréta rajta!«

már pedig a *bokréta* virágokból áll s vajon kik lennének a virágok, ha nem a hölgyek?! Azok a hölgyek, kik minden nemesért, szépért, jóért és igazért olyan nagyon lelkesedni tudnak. Megmutatták ezt a jelmezes-bazár alkalmával is. *Ők* soha sem szorulnak dicsőre: dicséri őket minden tettük.

Itt, a magyar sátorban, hol *Farkas Lajosné, Bencsik Leona, Diénes Lenke, Keresztesy Irén* és *Trombitás Ilonka* törül-metszett magyaros szivességgel fogadták vendégeiket, itt — mondom — jutott eszembe, hogy csak nincs párja a magyarnak. Mutatja ezt a tánc is A néger majom-féle taglejtés közt táncol; a francia udvariasan; a német értelmesen (nem akarom mondani érzélgősen); a spanyol gögősen; a szláv porig alázkodva. A jó magyar táncos nem köti magát eltanult szabályokhoz; hol játszi, kicsapongó kedv, hol olvadó édelgés; szökik, öszsejön; csalogatja, édesgeti párját s ez elragadtatva szalad a férfi karjaiba s ez által fogja karcsu derekát s forognak, tetszelegnek, ugrálnak, kecsesen, negédesen.

Van-e ennek párja? Hej, de hogy van!
De nem erről akartam én.

Hol is hagytam?

Hjal Cukorsüteményt ígértem egy ismerősömnek. Keresni indultam a cukrászdát. Megletem. Künn, *Elszász*-ban jártamkor, megbámultam a csinos kis elzászi leányokat, kiknek főleg kedvessége, szeretetreméltó naivsága lepett meg. Megvallom (nyilvánosan szánom bánom bűnömöt, azt hiszem ez elég vezeklés) olyat az egész kis tartományban nem találtam, mint itt *Thoman Paulában*. Kosztümje sikkes, *ő* maga kedves. Mint halom, a férfiak annyira el voltak ragadtatva, hogy (a jótékony cél iránt való tekintetből) kezét egy idős kapitánynak s a mi fáradhatatlan doktor rendezőknek egy summa pénzért meghagyta csókolni. A másik aranyos kis elzászi *Kossuth* Ilonka volt. *Szervicskyne* és *Nagy Barnáné* szintén e sátorban árusítottak egyet más, valamint a *Beatrice* honára, az isteni Dante ideáljára, emlékeztető szép hon, melyről Goethe oly szépen kérde:

»Iméred-e a citromok honát?«

szép leányainak öltözékét reprodukáló öltönyben *Vally Ella*.

Miután a buffe-ben, hol *Matolayné, Pintérné, Keresztesyne, Boronkayné, Vallyné* kedveskedtek az inyet csiklázó ételekkel; majd a többi asztaloknál, hol *Hlavathy, Zlinszkyne, Bydeskuthy Örzse, Diószeghy Örzse, Bánóczy Ilona, Csuka Margit* és *Ráts Margit* biztatták az éhezőt a jó ízű falatozásra, jómagam is belaktam: az orosz sátor felé vettem az utam, egy teára.

Ha minden muszka ilyen, mint akik e sátorban (*Ambrózyne, Lizzy Kornélia* és *Csuka Jolán*) a teát szervírozták: soha világletemben a muszkát szidni nem fogom; sőt fölcsapok (e reneteg lemondás mellett) japáni *mandarin*nak, ha ott (már t. i. Japánban) olyan *szépek* laknak, mint a minők őket itt képviselték (*Kiss Etelka* és *Dókus Róza*).

Szantszándékkal hagytam a végére, amit legelőször kellett volna említenem. De én is úgy vagyok, mint a mnkrancos gyermek: nem enged senkinek.

A virágsátort kellett volna először említenem, mert ez esett bejövem alkalmával legelőször kézügyre; no meg aztán olyan *herceg*-ül ki is tudtak ott az ember igényeit elégiteni. Nem magamról beszélek, mert az én igényeim csekélyek. Másokról szól az ének; vagy ha úgy tetszik, másról. (Azért mondtam többes számot, nehogy én is »*fösvény*«-nek látszassam!)

Egész diszkert pompázott ott abban a kis házban, köztük sürgött-forgott a Napraforgó (*Hönschné*), a Gyöngyvirág (*Pfeiferne*), a Vadrózsa (*Bydeskuthy Sarolta*) és a... hogy is hívják csak?! Igaz, az *Edelweis* (beh' kár, hogy magyarul nem tudom), akit *Tomcsányi Gizike* ábrázolt.

Ennyi szem-, száj-, fül- és kebelnek való fény, pompa, gyönyör, kedvesség volt ott egy helyben! Istenem, de meg is kellett ezért azoknak a szegény rendezőknek dolgozniok, fáradniok!

Mint kaleidoszkopon át az egy két gyöngyszem ezernyi ezernyi változatot mutat, csodálatosan hatva nemcsak lelkünkre, de szemünkre is; valamint a mozaik egy-két darabja a tarkaságnak fantasztikus sokféleségét tárja elénk, de abban is, ebben is fölleljük a szívet megnyugvással eltöltő

összhangot: úgy voltunk mi e jelmezes bazár alkalmával a színházterem díszítésével is. Elragadt, bámulatba ejtett!

Elragadt, bámulatba ejtett mindenkit az a finom izlésre valló berendezés (nem hiába *Hornyay dr.* állította egybe), ügyes elhelyezés, igaz fény és pompa nemcsak az *egészben*, hanem minden *egy* részében; az az elegancia (s itt megint *Hornyay dr.* jut eszembe), melylyel lépten-nyomon találkoztunk. Az egész terem, részleteivel, az apró bazárokkal egyetemben, ragyogott, csillogott. Fönn, a bejárással szemben, hol máskor a szinpad szokott állani, most izlésesen összeillesztett és dúsan terített asztalok voltak; a nézőtér szabadon állott. Két oldalt, a páholyok alatt, voltak az egyes sátorok felütve.

És milyen sátorok!

A törökben, jobban mondva a fekete kávé sátorban, keleti kényelem: ke-evetek, divánok törökös jelekkel, feliratokkal. Ha az ember a feketeje mellé egy kis *piládot* is kapott volna, vagy hosszuszakálú müedzimet meg dervist látott volna ott: török-törzs vendégének hitte volna magát az ember.

A magyar csárda, hol a bort árulták, igazi magyaros, — a pezsgős kis »*boudoire*« minden ízében elegáns rokokó volt; a tea-bazár *Moszkvának* előkelő termeibe varázsolta az embert *ó-szláv* díszítményeivel, cirádáival; de ott láttuk a japáni specialitásokat, a sátoron függő széles szalagokat az *ő* ákom-bákomaival. A virágos bazár valóságos kis műkert volt, ahol a virágok közt elrejtve *Amor* szobra (ez a kis hamis!) díszlett. *Granada* fantasztikus berendezése, az »*édes*« Itália lágyan behiélő részletei mind láthatók voltak.

És mindezt ugyszólván a »*semmből*« teremtetten elő *Hornyay dr.* és az *ő* jobb keze, *Reviszky Pali*. »*Dicsőret* adassék«, hogy az írás szavaival szóljak, nékik ezért.

Komolyan: Kalapot, uraim, a rendezőség előtt! Annyi izlés, annyi tapintat; olyan ügyes berendezés és szemnek való: összeállításában sok-sok fáradságot igényel. És *ők* ezt nem sajnálták — maguktól. Nem, még akkor sem, midőn már előre tudták, hogy némelyek »*távolittükkel fognak tündökölni*«. A mit tettek: önosság nélkül tették; mert tudták *Kölcsey* e mondását: »*önérsés, te vagy a diadalmas bére, nem a dijs*«. S erre büszkék lehetnek.

Büszkék, mint mi, aki egy kedvesen eltöltött est emlékével távoznék (még azok is, akik n m járták kivilágos-kiviradgát a ropogós csárdást) azon tudatban, hogy vannak e városnak lelkes honleányai, kik áldozni, tenni tudnak; de vannak fiai is, kik a fáradsalmat nem ismerik.

Hogy jó volt, kedves volt, aranyos volt e mulatság mutatja egy epizod is.

Este a virágsátorban kifeszített ijjal rajt a nyilvesszővel állott *Amor* gipsz szobra. S csodák csodája! reggelre a nyilvessző kilóvc (természetesen száz darabra törve) hevert a padlón. Rosz nyelvek azt mondják: *Amor* nyila majdnem annyi szívet sebzett meg, amennyi darabra tört az szét. Igaz-e, ki tudná megmondani?!
Én nem! Kapas.

GONDOLATOK.

— *Márkus József-től* —

A leány egy költői vesszor, mely még nem találta meg rimét.

Mig meg nem vénülsz, mindig lesz egy nagy érdemed az asszonyok előtt, az, hogy — fiatal vagy.

Isten, miután megteremtette a nőt, megpihent, — csak hogy azóta nekünk férfiaknak nincs nyugtunk.

Vannak férjek, akiket a természet akár egyenesen szarvasokká teremthetett volna.

A legboldogabb férj az, aki a feleségében megtalálja a szeretőt is.

Az igazi szerelem mindig szegénynek érzi magát; soha sem adhat annyit, amennyit adni szeretne.

A legszebb nő a világon az, a kit legigazabban szeretünk.

Akit szeretünk, az mindenütt velünk van, mint az isten.

Valamennyi tűz között az okozott a világon eddig legtöbb bajt, mely a nők szemében ég.

A gyémántok azok a kövecskék, melyeken a nők leghamarabb megbotlanak,

*) *Olgarett-szkrák* címmel szedte össze nagyon csinos kis kötetbe igazi eszprivel telt ötleteit, humoros aförizmáit, szám szerint 543-at a kiváló tehetségű író. A száz oldalra terjedő, elegáns kiállítású kötetke ára 60 kr. Kapható Singer és Wolfner kiadásában Budapesten. Szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

1724. sz. Zemplénvármegye alispánjától.
Közírástól végett kiadatik.
S.-a.-Ujhely, 1890. február 26-án.
alispán helyett:
Viczmány Ödön, főjegyző.

Másolat.

Földmivelségi m. kir. minister. 3849. szám.
Körrendelet. Valamennyi törvényhatóságnak. Az alsó-ausztriai cs. kir. helytartóság a folyó évi január 18-án 2205. sz. alatt kiadott hirdetmény értelmében tekintettel arra, hogy a szomszédos magyar vármegyék területén a száj- és körömfajás szünő félben van, a Sopron, Vas, Moson és Pozsonyvármegyéből a kérők bevitelére forgalmára nézve fenállott korlátozásokat megszüntette és a kérésző állatoknak Magyarországból Alsó-Ausztria területére való bevitelénél a következőket rendelte el. I. Magyarországon oly vármegyéből, melyekben a száj- és körömfajás uralg, a járvány teljes megszűnéséig a haszonmarhák és juhok csak a helytartóságnak esetről-esetre adott engedélyével vihetők be Alsó Ausztriába. 2. A vágómarhák és juhok Magyarországból közvetlenül csak vasuton vihetők be Alsó-Ausztriába és pedig Bécsben a szt. maxi vágópiacra, vagy egy más meghatározott alsó-ausztriai helyre, kizárólag levágás céljából és ez esetben az állatokat eladni, vagy más helyre elhajtani tilos. A sertések bevitelére nézve az eddigi korlátozások továbbá is érvényben tartatnak. A vágómarhák Magyarországból Bécsbe való bevitelénél még a következőket rendeltette el. Ha a Magyarországból való vágómarhák Szt.-Marxon kirakásnál egészségeseknek találtak, azok a központi vásárra hajthatók. Ha pedig csak egy állat is betegnek találtak, akkor az egész szállítmány a vesztelő-piacra irányítandó és az állatok a szt. marxi vágóhídon levágandók. A Bécs városának a gumperdorfi vágóhídra utalt mészárosai által Magyarországból közvetlenül saját levágásra behozott szarvasmarhák, ha azok a déli vasuton szállítatnak és a kirakásnál egészségeseknek találtak, a matzkinsdorfi állomáson is kirakhatók és innen közvetlenül a gumperdorfi vágóhídra hajthatók. Beteg állatszallítmányok szt. Marxra irányítandók. Erről a közönséget tudomásvétel és közírástól végett értesitem. Budapest, 1890. január hó 22-én. A minister helyett: Fejér sk.

4802. sz. Zemplénvármegye alispánjától.
10 főszolgabíróknak.

A nagyméltóságú honvédelmi ministerim f. évi 9146. sz. a. kelt intézványával leküldött pályázati hirdetményt a közönség tudomására hozatala végett kiadom.
S.-a.-Ujhely, 1890. március 15.

Matolai Eteló, alispán.

9146. szám./XIV. M. kir. honvédelmi ministertől.
A vármegye közönségének.

A fümel cs és kir. tengerészeti Akadémiában, az 1890. évi iskolai év kezdetével való felvétel iránt, a cs. és kir. közös hadügyministerium tengerészeti osztálya által kibocsátott és a „Budapesti Közlöny”-ben is közzétett „Pályázati hirdetmény” t*) oly felhívással küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy annak saját hatósága területén leendő közzététel végett kellőleg intézkedjék.
Budapest, 1890. évi február hó 28-án.

A miniszter helyett:

Gromon, államtitkár.

4309. sz. Zemplénvármegye alispánjától.
Tudomás és alkalmazkodás végett kiadatik.
S.-a.-Ujhely, 1890. március 14.
alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

Másolat.

Földmivelségi m. kir. minister. 10.977. sz.
Valamennyi törvényhatóságnak. Minthogy az ország területén, valamint a kőbányai sertésiparban uralgott ragadós száj- és körömfajás feltűnően enyhe lefolyású és emellett szünőben is van, a sertéseknek Kőbányára való behozatalát korlátozó, immár a viszonyok változtával a helyzetnek meg nem fe-

*) A terjedelmes pályázati hirdetményből (mely a felvételi feltételek mellékletével együttesen »L. W. Seidl és fia« cégnél Bécsben kapható s kívánatra onnan bárkinek megküldetik) kiemeljük, hogy f. évi szept. hó 16-ig előreláthatólag 36 egészen ingyenes és földijás kistári és fizetéses hely fog betölteni. A felvételnek általános kellekei: magyar állampolgárság, testi alkalmosság, jó erkölcsi viselkedés, teljesen betöltött 14-ik és még tul nem haladott 16. életév az I. évfolyamba, még tul nem haladott 17-ik életév a II. — még tul nem haladott 19. életév a III. évfolyamba való felvételhez. Továbbá kívánatlik az I. évf.-ba való felvételhez négy gimnaziális, reáliskolai, vagy ezekkel egyenlőségű más tanintézetnek jó sikerrel történt bevétele. Ugyanezeknek az intézeteknek bevezetett hatodik osztályából vesznek föl a II. évf.-ba, valamennyi osztálynak sikeres bevétele után a III. évf.-ba. Kincstári helyekre csak katonatisztek és állami hivatalnokok fiairnak igénynek. Fizetéses növendékek felvételük bárki is, ha az előbb felsorolt feltételeknek megfelel. Élelmezési átalány egy-egy fizetéses helyért évente 800 ft, földijmentes helyért 400 ft. Folyamodásokat állami tisztviselők felettes hatóságuk útján, magán személyek a legközelebbi katonai parancsnokság útján tartoznak benyújtani f. évi július hó elején, hogy a folyamodások július végéig már Bécsben lehessenek. Szerk.

lelő m. é. november 28-án 65.481. III.-8. 89. sz. alatti körrendeletnek kívánatos módosítása szempontjából ezennel elrendelem, hogy a jelen rendeletem keltétől fogva a sertések az ország területéről engedély nélkül, vasuton a kőbányai piacra szállíthatassanak; megjegyzem azonban, hogy a sertészállítmányok szabályszerű marhalevéllal látandók el, magától értetvén, hogy ezen sertések mult évi augusztus 3-án 40.225. III. 8. sz. a. kelt rendeletem értelmében a vasutra való feladásakor az illető szakértő állatorvosok által szigorúan megvizsgálandók. Felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet azonnal tegye közzé és a rakodóknál alkalmazott vasuti szakértőket megfelelően utasítsa. Budapest, 1890. február 28-án. Gf. Szapáry s. k.

388.601 kb. sz. Zemplénvármegye közíg bizottságtól.
Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelmi m. kir. ministernek a felső-bodrogi vízszabályozó-társulatnak az Ondava-Tapoly folyó balpartján, Vásárhely község határában 6100—6300 szelvények között gátfelügyelői lak céljaira a kisajátítási eljárást elrendelő 10309/90 számú intézvénye folytán az eljárás toganatosítására Horváth József tb. főjegyző elnökölte alatt Thuránszky Ferenc és Füzesséry Tamás főszolgabíró bizottsági tagokból az 1881. 41. t. cz. 33. §. értelmében alakított bizottság kiküldetlik és a bizottság jegyzőjéül Somossy Sándor tb. aljegyző kirendeltetvén, a tárgyalás határidejéül 1890. évi április hó 10-ik napjának d. e. 10 órája a helyszínére, Vásárhely községhezátához kitűzetik.

Miről a kiküldött bizottság tagjai értesítettek, Vásárhely község előjárása pedig a tervezet és összeírás egyik példányának közlése mellett utasítottik, hogy ezen iratokat a községhezátánál 15 napig közszemlére tegye ki, erről az érdekelteket szokásos módon értesítse és ezen rendelkezés teljesítéséről szóló igazolványt a kiküldött bizottságnak a tárgyalás alkalmával átszolgáltassa.

Figyelmeztetnek továbbá az érdekeltek, miszerint a bizottság a törvény 34. § a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett azon esetben is érdemlegesen fog határozni, ha az érdekeltek a tárgyaláson meg nem jelennek.

Mely hirdetmény az idézett törvény 34. §. rendelkezéséhez képest a hivatalos közlönyben egyszer, a helybeli „Zemplén” című lapban pedig három ízben közzétetik.

Kelt Zemplénvármegye közíg. bizottságának S.-a.-Ujhelyben, 1890. márc. 10. tartott ülésében.
főispán és alispán távollétében:

Viczmány Ödön,

főjegyző, mint a közíg. biz. h. elnöke.

6830. sz. IX. Magy. kir. belügyminister.
Körrendelet.

Miután az idő közeledik, melyben azok nevei, kik Karlsbadban dr. Hertzka Imre által, a fürdő használatát igénylő hivatalnokok részére berendezett szobákban ingyen lakásra igényt tartanak, a nevezett orvossal közlendők.

Felhívom a törvényhatóságot, miszerint a 12. ik rangosztálytól kezdve a 8. ig bezárólag azon hivatalnokok nevei, kik a fenti kezezmény igénybevéni óhajják, a gyógykezelés szükségességét igazoló orvosi bizonyítvány csatolása mellett, tekintettel kérvényezőik anyagi viszonyaira, legkésőbb folyó évi március végéig közölje és egyuttal arról is tegyen jelentést, hogy az illetők betegségeik és netán egyéb viszonyaiknál fogva a kezezmény élvezetébe mely időben kívánnak lépni?
Budapest, 1890. évi március hó 12-én
a miniszter helyett:

Lukács György, államtitkár.

Nyilt-tér. *)

Nyersselyem batistruhákat 10 frt 50 krajával, valamint jobb minőségű is szétküldi vámentesen Henneberg G. gyári raktára (cs. és kir. udvari szállító) Zürich-ben. — Minták azonnal küldetnek. — Levelek 10 kr. portóval.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szerkesztőségi posta.

Ujfalussy Sándor c. beszély kéziratát visszajuttattuk. — Az „Első szerelmes balesete” — nem közölhető.
S. B. urnak — Bpest. Az emléklapért hozzánk küldött 1 ft. 10 krt. átszolgáltattuk Löwy Adolf könyvkereskedőnek.
H. M. urnak — Homonna. Szintén.
Mikrosznak — Bpest. A kéredezett verses költői beszély még nem jelent meg; a Toborzó c. II. énekét lapunk volt szerencsés, mint eredeti tárcát, közölni. A konfesszionizmust átolvassuk s magán levélben tudatjuk majd ítéletünket.
Többeknek. A főgimnázium építő költségeinek részben való fedezése végett kiadott emléklapért 1 ft 05 kr. beküldésével Löwy Adolf s.-a.-ujhelyi könyvkereskedőhöz kell fordulni; még pedig minél előbb, mert a lappéldányok igen kapósak.
Zs. B. urnak — Varanné. A kéredezett felhívásról nincs tudomásunk.

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ

Hirdetések.

Birtok eladás.

A Bodrogközön Kaponya községben községben 260 holdnyi jó karban levő nemesi birtok, lakház és gazdasági épületekkel együtt szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonos Gedöze Miklóssal, Kaponyán, u. p. Lelesz.

399. Eln.
1890.

ARLEJTÉS.

A homonnai kir. járásbirósági épület kibővítése, átalakítása és helyreállítása céljából szükségessé vált építkezési munkálatok a nagyméltóságú kir. igazságügyi ministeriumnak f. évi március hó 5-én 7102. I. M. sz. a. kelt rendeletével 5335 ft 84 kr. költség összeg erejéig engedélyeztetvén: e munkálatok kivitelének biztosítása végett a f. évi április hó 10-én hivatalos helyiségemben ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhívom tehát a vállalkozni kívánókat, hogy ezen munkálatok kivitelére vonatkozó 50 kros bélyeggel és 533 ft 58 kr. bántpénzzel felszerelt írásbeli zárt ajánlataikat hozzám a kitűzött határidőig adják be, vagy ajánlataiknak szóbeli előterjesztése végett az említett napon reggeli 9 órakor nálam jelentkezzenek.

Az építkezésre vonatkozó műszaki iratok, tervek, költségvetés és a szerződési feltételek elnöki irodámban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

S.-a.-Ujhelyben, 1890. évi márc. hó 7-én.

A kir. törvényszék elnöke:

Hammersberg Jenő.

TK. 6954/1889. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a sárospataki népbank mint szövetkezet végrehajtónak Hankisz Károlyné szül. Bakó Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 2951 frt 37 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbiróság) területén lévő, Sárospatak város és határában fekvő, a sárospataki 251. sz. tjkvben 503., 504. hr. sz. a. foglalt hely, és 86. ö. i. számú házból, (6941—42.) és 9163. hr. sz. alatti rét és szántóföldből Hankisz Károlyné született Bakó Erzsébetet illető 2/3-od részre az árverést 346 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi április hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Sárospatakon a városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10/10-át vagyis 34 frt 60 krt készpénzben, avagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvszék mint telekkönyvi hatóságál, 1889. évi dec. 28.

Kolos, törvszéki bíró.

TK. 6853/1889. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Friedmann Móricz végrehajtónak, Balogh Józsefné szül. Karabélyos Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 70 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvszék, (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbiróság) területén lévő, mihályi község határában fekvő, a mihályi 12. sz. tjkvben, 204., 226. hr. sz. a. szántóföldből a Tagon, és 335. hejrajzi szám alatti Orlás rétből Balogh Józsefné született Karabélyos Erzsébetet mint Karabélyos János örökösét illető 2/3-od részre 166 frtban, a mihályi 40. sz. tjkvben A. I. 1—7. sorsz. a. foglalt Balog Józsefné szül. Karabélyos Erzsébet tulajdonánál felvett bel- és külbirtoknak Karabélyos János után nevezett tulajdonost illető 1/4 részre 173 ftban, végül mihályi 44. sz. tjkvben 64. hr. sz. a. foglalt kertből Balog Józsefné szül. Karabélyos Erzsébetet illető 1/4-ed résznek Karabélyos János utáni fele illetőségére az árverést 7 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi március hó 26-ik napján d. e. 9 órakor Mihályiban a községhezátánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10/10-át, vagyis 16 forint 60 krajczárt, 17 forint 30 krajczárt és 70 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi ministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvszék mint tkkvi hatóságánál 1889. évi dec. hó 23. napján.

Kolos, kir. tvszki bíró.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Eperjesi-út 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen **szilárdan szerkesztett, könnyű sorvető és szóróvető gépeit, ekéket és boronákat, hengereket, lókapákat stb. továbbá Baker- és magtár-rostákat**, mely gyártmányainknak gépgyárunkban **állandóan jelentékeny készletét birjuk, bizományi raktárt pedig**

BEHYNA TESTVÉR uraknál **S.-a. Ujhelyben.**

Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi és egyéb szivattyukat, olajsajtókat és olajmag-pörkölőket

Elhasznált gépek, különösen **gőzmozgonyok és gőzcséplők** pontos átigazítását és kijavítását legjutányosabban eszközöljük. Gyártmányaink képes jegyzékét b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

A Mődlingi czipőgyár

S.-a.-Ujhelyben, főter Fintér-féle ház
Vasárnap, f. hó 23-án fióküzletét megnyitja. — Felhívja a n. é. közönség b. figyelmét a már országszerte ismert kitünő áruira.

Czipők a Mődlingi gyár által megszabott árakkal vannak hitelesen ellátva, mely körülménynél fogva a nagyérdemű vevőközönség szolidan és pontosan lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:
A Mődlingi czipőgyár fióküzlete.

S.-a.-Ujhelyben az ugynevezett csalógány utczára szolgáló 2 szoba, 1 előszoba, konyha, élléskamara, pincze s a többi szükséges mellékhelyiségekből álló lakás folyó évi ápr. 24-étől bérbe adandó. Bővebb felvilágosítást az alullirt háztulajdonos ad.

Szeghy Ágoston.

Répatermelők figyelmébe !!

4-6

Gyár: Mosonban KÜHNE E. Főraktár: Budapest.

(Alakult 1856.) gazdasági gépgyára VI. Váci-körut 21. ajánlja egy és kétvasu ekéit, Laacke-féle hirneves rét- és szántóföld boronáit, Turosányi-féle szab. kéregtöröt

„HUNGÁRIA-DRILL“

a legjobbnak elismert sorvető gépeit. Répatermelők számára könnyű olcsó sorvető-gépeit, kitünő jó répavető-gépeit, (különlegesség), ugyszintén mindennemű kapáló és mivelő-eszközeit.

Magy. kir. szab. parkétgyár.

Dunkel V. K. Kassa

ajánlja kitünő száraz hegyi tölgyfából készített sokszorosán kitiintetett szalag és koczka **parkétáit** legjutányosabb árak mellett.

A lerakást a gyár saját lerakói által is eszközölteti Mindenféle fűrészt tölgyfa anyag és **szőlőkaró** kapható. **Rajzminták kívánatra bérmentesen szolgáltatnak ki.**

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Ajánlja a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési-szervek hurutos bántalmainál, hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, rese- és köszvénybajokat, ép ugy használható a tagok csúzos bajainál, gyermekeknel meggátolja a tulságos gyomor-savany képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav tartalma folytán ezen üdítő savanyu- viza legkellemesebb íz- zel bir s borral használva igen nagy keletnek örvend.

Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógycélokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni.

A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szíves jóindulatában ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az **ÁGNES**-forrás kutkezelőse Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár:

ÉDESKUTY L.,

csász. és kir. és szerb kir. udvari ásvány-
vizes-szállítónál Budapest, Erzsébet-tér 8. szám.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend

Eladó

Márkon igen finom réti sarju, továbbá: **Nagy-Kövesden** (loco Szomotor) tavaszi búza, chevalier árpa, kanadai zab, stockeraui lencse, sárga és rózsaburgonya, melyek vetésre igen ajánlatnak.

Bővebb felvilágosítást ad és megrendeléseket pontosan eszközöl Nagy-Kövesden

Szerdahelyi Vincze.

195. Eln.
1890.

ÁRLEJTÉS.

A tokaji kir. járásbírósi épület átalakítása és helyreállítása céljából szükségessé vált építkezési munkálatok a nagyméltóságú kir. igazságügyi miniszteriumnak f. évi március hó 5-én 7655, I. M. sz. a. kelt rendeletével 1604 ft 57 kr. költség összeg erejéig engedélyeztetvén, e munkálatok kivitelének biztosítása iránt a **f. évi április hó 10-ikén** d. e. 9 órakor hivatalos helyiségemben ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhívom tehát a vállalkozni kívánókat hogy ezen munkálatok kivitelére vonatkozó 50 kros bélyeggel ellátott s 160 ft 45 kr. bálnatpénzzel felszerelt írásbeli zárt ajánlataikat hozzám a kitűzött határidőig adják be, vagy ajánlataiknak szóbeli előterjesztése végett az említett napon nálam jelentkezzenek.

Az építkezésre vonatkozó műszaki iratok, terv, költségvetés és a szerződési feltételek elnöki irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1890. évi márczó 17.
A kir. törvényszék elnöke.

Hammersbetg Jenő.

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány 82502 II. 888. számú rendeletével ajánlt
Tűzoltószer-, fecskendő- és szivattyu-gyára
Budapest, V. kerület.

Gyárhelyiség: Kálmán-utca 16. sz., szerelőműhely: Klotild utca 17. sz., irodahelyiség: Váci-körút 78. szám.

ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előírt mértékkel bíró,
Tarnóczy szabadalmával ellátott

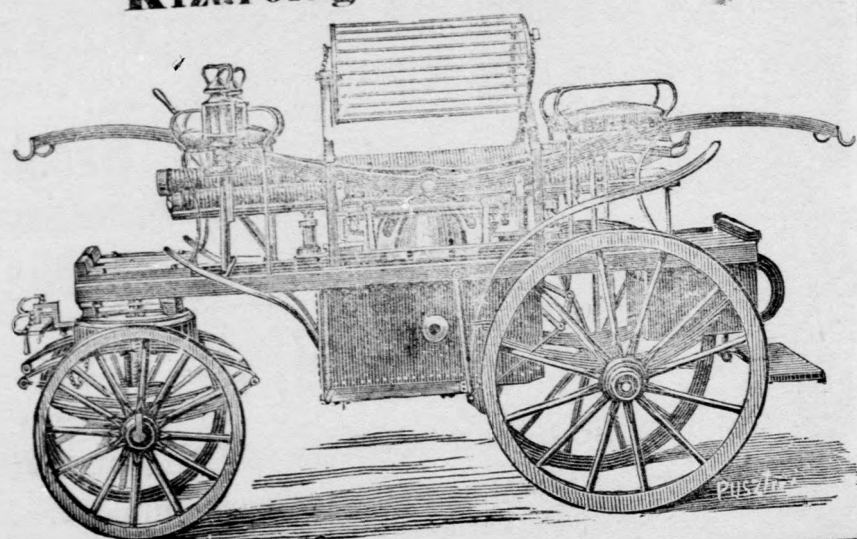
központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőit,
minden mellékszerevényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és min-
den tekintetben a légujabb vívmányok magaslatán állanak.

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb
közsegek számára kocsis fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival, vagy a nélkül,
szerkocsik, tűz- és maszó létrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag házi gyártmány.

5 évi
jótállás
10 évi
részletfizetés
mellett.

Nemkülönb
ajánlhatom kis
közsegek számá-
ra az **Omnia**
vagy
fargoneza-fecs
kendőmet. — A
nem magyar
egysége csavar-
ral bíró fecsken-
dők átalakítás
végett elfogad-
tatnak.

Sirkövekre feliratok véssése é aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Fütczán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és homokkő sirkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnyezim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldeték.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár

részvény-társaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák VI. külső váciút 1696/99. Városi iroda és raktár VI. Podmaniczky-utca 14.
Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit

és szabad. mélyítő ekéit

mélyítő ekéit önzetékkel eredeti

Schlich és Vidats-féle

egyvasu ekéit

talajmivelő eszközeit, boronait és rögtörő hengereit
SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Szóróvető gépek, többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa-ültető készülékek. Készletben
vannak továbbá: gőz- és járgánycséplő készülékek, gabona-tisztító rosták (Baker és Vidats rend-
szer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, őrlőmalmok és olajmalom berende-
zések. — Eredeti amerikai kéveket és marokkrakó arató gépek és fűkaszó gépek.

Legjutányosabb árak. Előnyös fizetési feltételek. **Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.**

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. Pod-
maniczky utca 14. szám a. levő irodánk legnagyobb részét a külső váci-úton levő gyártelepünkre he-
lyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn,
valamint, hogy ugyanott építési cikkeink- és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

S.-a.-Ujhely, nyomtatott a „Zemlén” gyorsajtóján.

Alapított 1857-ben.

STEINSCHNEIDER JAKAB

I. cs. és kir. szab. ágynemű-gyáros.

ő cs. és kir. fensége Klotild főhercegnő udv.
szállítója számos kitüntetések és szabadalmak
tulajdonosa.

BUDAPEST,

Király-utca 79, saját házában,

bátorkodik a tisztelt közönség figyelmébe
ajánlani dűsan felszerelt raktárát az ágynemű
szakmába vágó összes cikkekben, mint kö-
zönséges, finom és legfinomabb paplanok, ág-
betétek, lószőr és tengerfű matrácok, szal-
mazsákok, pokróczok és takarók, tollak és
pelyhek vasbutorok, továbbá szőnyegek és
függönyök, nemkülönb diván- és asztala-
karók, stb.

A kitűnő hirben álló

WELDLER és BUDIE

fehérnemű és kelengye-gyár budapesti raktára.

Minden fajtájú fehérneműek, különösen pedig
teljes kiházasítási felszerelések a legmérés-
keltebb árakon. **Rajzok és árjegyzé-**
kek bérmentve és ingyen.

Róth Bernát

vaskereskedő és bortermelő
S.-a.-Ujhelyt.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség becses tudomására hozni, hogy saját
termésű aszu és szomorodni boraimat alant
jegyzett árakon árusítom el, u. m.:

**Szomorodni borok régiék és
finomak literenkint 60 krtól 90
krig.**

**Aszu borok régiék és nagyon
finomak palaezkonként 1 ft 20
krtól 2 ft 20 krig.**

Magamat a tisztelt közönség pártfogá-
sába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Róth Bernát.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és
közoktatásügyi miniszterium 32351/89. sz. a.
rendeletével a sárospataki allami tanító-
képezde köztartási konyhájának újraépítését
756 ft 75 kr. azaz hétszázötvenhat frt
hetvenöt kr. költségelóiranyzattal elrendel-
vén, a munka foganatosítására ezennel ár-
lejtés hirdettetik. Vállalkozó kötele a mun-
kát folyó évi július és augusztus hónapokban
teljesíteni s a teljesítendő munka tartóssá-
gáért a vállalati összeg 10%-val egy évig
jót állani. A vállalkozási összeg 10%-val
telérő értékpapírral (vagy banki betéti
könyvvvel) ellátott ajánlatok apr. 12-ig nyuj-
tandók be alólírott hivatalnál, hol az épít-
mény tervezete is a hivatalos órákban
bármikor megtekinthető.

A zárt ajánlatok apr. 13-án d. u. 3
órákor a képezde tanácstermében fognak
felbontatni.

Sárospatakon, 1890. márc. 21.

Dezső Lajos,
tkp. igazgató.

277/89.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó ezennel közhírré teszi,
hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvszék 1440/888. polg. sz. végzése
által Rose Adolf homonna-olykai fűrészgár tulajdonos beut-
heni lakos ellen Weinberger Herman sztropkói lakos részére
1623 ft 41 kr. követelés végett elrendelt kielégítési végre-
hajtás folytán bíróság lefoglalt s 1967 frt 16 kr-ra becsült gőz-
fűrészhez tartozó gőzgép és gépezetek, valamint 2563 darab
bűkfátönből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladán-
dók, minek a helyszínén, vagyis a homonna-olykai fűrészgár-
ban leendő eszközökre határidőül 1890-ik évi április hó 21
napjának délelőtti 9 órája kitűzött, melyhez a venniszándé-
kozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdek-
lett ingóságok emez árverésen száikség esetében becsáron alól
is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik elsőbbségi igényt érvénye-
sithetni vélnek, hogy igénybejelentéseiket az árverés meg-
kezdésig alólírt kiküldöttnek, hogy írásban beadni, vagy
pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Kelt Sztropkón, 1890. évi március hó 14. napján.

Bodnár Jenő,
kik. végrehajtó.